

WIEŚCI GMINNE

Styczeń - Czerwiec 2022

W numerze m.in.: Kalendarium, Z dziejów Markuszowa cz.3. Paweł Grudzień, Ocalić od niepamięci... cz.1. Agnieszka Frąc, MOP Markuszów - na trasie ucieczki przed wojną na Ukrainie Bożena Tkaczyk-Żurawska, KOBIEȚA WIELU PASJI - Teresa Nowaczyk, Gospodarstwo ekologiczne SKARBY NATURY - Jolanta i Eligiusz Pecio, MISTRZYNI Z SĄSIEDZTWA - Olga Michalik, Cyberprzestępczość podinsp Tomasz Tomaszewski, Nasze przedszkole Anna Filipiak, Z życia naszej szkoły Agnieszka Mroczek, Działalność GOPS Irena Opolska, Sesje Rady Gminy.

Dzień Pamięci o Zbrodni Katyńskiej

Absolwenci Szkoły Podstawowej im. Jana Pocka w Markuszowie 2021/2022

Klaudia Belica, Kamila Barbara Czajkowska, Kinga Czarnecka, Kamil Czarnecki, Karol Dąbrowski, Martyna Furtak, Olgierd Leon Kędziora, Otylia Daria Kupczyk, Wojciech Kuzioła, Katarzyna Milena Kuźma, Remigiusz Maciej Lemirowski, Bartłomiej Kuba Miazek, Paulina Wiktoria Miazek, Mikołaj Pawłot, Natalia Pawłowska, Kamila Pecio, Bartłomiej Sankowski, Magdalena Serewa, Monika Suska, Daniel Ścibiorski, Amelia Katarzyna Śledź, Weronika Wiśniewska, Julia Gabriela Wolska, Wójtowicz Jakub Patryk, Julia Anna Depta, Zuzanna Zofia Dura, Wiktoria Weronika Figiel, Laura Katarzyna Firlej, Oliwia Gawarecka, Iga Gawron, Michał Grzegorzczak, Kacper Konrad Gugala, Alicja Jańczak, Wiktoria Jańczak, Igor Antoni Kowalczyk, Oliwia Kowalska, Filip Franciszek Koza, Julia Magdalena Kruk, Szymon Adam Nowak, Julia Izabela Ozga, Weronika Pawłot, Tatiana Natalia Próchniak, Agnieszka Rosa, Weronika Samoń, Natalia Staniak, Krzysztof Franciszek Stasiak, Karolina Struska, Aleksandra Sulenta, Olga Tomaszewska, Katarzyna Makarczuk

231. rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja

XXIV Pielgrzymka Strażaków do MB Kębelskiej

105 rocznica urodzin Jana Pocka

Uczniowie naszej szkoły

Szanowni Mieszkańcy Gminy Markuszów,

Oddajemy w Państwa ręce kolejny numer Wieści Gminnych. Opisuje on pierwsze półrocze 2022 roku.

Był to czas powolnego wygasania epidemii, rosnącej inflacji i rozpoczęcia wojny za naszą wschodnią granicą. Pokazaliśmy w tym czasie, że potrafimy być solidarni, bezinteresowni i wrażliwi na nieszczęście ludzi, którzy tracili swoich bliskich, domy i całe dotychczasowe życie. Zaangażowanie naszych mieszkańców w pomoc dla uchodźców na MOP Markuszów było spontaniczne i bezprecedensowe w skali kraju. Pragnę wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób pomagali serdecznie podziękować. Podczas jednej z rozmów usłyszałem słowa: „Wy z tym MOPem już przeszliście do historii” i chcę teraz podzielić się z Czytelnikami tą opinią, bo była to Wasza zasługa drodzy Mieszkańcy Gminy Markuszów. Wiemy, że wolontariuszami byli na MOP ludzie z całej Polski, ale to Wy byliście zarzewiem tego ogniska.

Równocześnie staraliśmy się realizować bieżące działania gminy mimo znanej ogólnie trudnej współpracy z większością rady. Podpisałem umowy na największy projekt drogowy w historii naszej gminy, obejmujący modernizację ponad 13 km dróg, budowę 3 km sieci wodociągowej oraz remont drogi przez Zabłocie (dofinansowane z programów Polski Ład oraz Rządowego Funduszu Dróg Samorządowych). Rozliczyliśmy projekt „Niskoemisyjna Gmina Markuszów”, w którym zostały wymienione na LEDowe wszystkie lampy uliczne na terenie gminy. Opracowaliśmy projekt modernizacji targowiska oraz otrzymaliśmy kolejne promesy inwestycyjne w ramach „Polskiego Ładu”.

Niestety sytuacja makroekonomiczna spowodowała znaczny wzrost cen robót i usług, co może przeszkodzić nam w realizacji części zaplanowanych zadań. Pokazały to już rozstrzygnięte przetargi na roboty drogowe, a także znaczący wzrost kosztów energii. Kosztorysy pokazują, że realizacja niektórych zamierzeń może stać się niemożliwa z powodu braku możliwości zabezpieczenia przez gminę wkładu własnego. Stan zadłużenia gminy i rosnące stopy procentowe od kredytów będą stanowiły barierę, której bez dodatkowej pomocy finansowej ze strony rządu, nie będziemy w stanie pokonać. Nie gasimy jednak ducha i dopóki będą jakiegokolwiek możliwości, będziemy starali się realizować zaplanowane działania inwestycyjne i bieżące.

Serdecznie zachęcamy Państwa do włączenia się w redagowanie naszej lokalnej gazety. Z pewnością znacie ciekawe tematy i historie o ludziach żyjących - kiedyś i obecnie, na terenie naszej gminy, o ich pasjach i zainteresowaniach. Zachęcamy - podzielcie się nimi z Czytelnikami. Budujmy razem naszą Małą Ojczyznę, bo nie od dziś przecież wiadomo, że w małych wspólnotach lokalnych, opartych na bliskich więziach międzyludzkich łatwiej jest współpracować. A przecież na tym właśnie nam wszystkim powinno zależeć.

W bieżącym numerze znajdziecie Państwo kalendarium wydarzeń, artykuły historyczne, interesujące wywiady z naszymi mieszkańcami, realizującymi swoje pasje oraz sprawozdania z sesji. Życzę Państwu przyjemnej lektury.

Wójt Leszek Łuczywek

ROK 2022 Styczeń

21.01. Dzień Babci i Dziadka - życzymy wszystkim dużo zdrowia, pogody ducha, wiele radości i dumy z wnucząt.

Od **22.02.** W Domu Kultury w Markuszowie rozpoczęły się cykliczne zajęcia sensoplastyki dla dzieci. Prowadzone są przez p. Monikę Jusiak i cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem młodych uczestników. Podczas zajęć wykorzystywane są artykuły spożywcze, wszystkiego można dotknąć, skosztować, spróbować łączyć. Każde dziecko ma swój pomysł na zabawę, nikt nikogo nie ocenia, nie pospiesza. Zajęcia marki Sensoplastyka® wspierają samodzielność i kreatywność, rozwijają zmysły, uczą wychodzenia ze schematów, wspierają rozwój poznawczy, wzmacniają wiarę we własne możliwości. Wszystko to dzięki mnogości faktur, tekstur, smaków i palet barw.

25.01. Ogłoszenie nowej taryfy na wodę i ścieki. Taryfę ustala przedsiębiorstwo państwowe „Wody Polskie” w formie decyzji administracyjnej. Decyzja dla Gminy Markuszów weszła w życie 1.02.2022. „Wody Polskie” ustalają taryfy na 3 lata uwzględniając wszelkie koszty produkcji wody i oczyszczania ścieków.

Luty

14.02. Szczepieniobus w Markuszowie. Gościliśmy ekipę TVP Lublin, a informacja o naszych szczepieniach była zamieszczona w Panoramicie Lubelskiej.

14-15.02. „Ferie z Domem Kultury w Markuszowie”.

24.02. Rozpoczęła się inwazja Rosji na Ukrainę.

Od 26.02. Ruszyła **zbiórka w ramach pomocy Ukrainie.** Rzeczy można przynosić do Gminnego Domu Kultury. Wpłaty kwot pieniężnych można dokonywać na konta Caritas i PCK.

27.02. Odbyło się zebranie sprawozdawcze OSP Markuszów. Została podjęta decyzja o przekazaniu strażakom ukraińskim węży i rozdzielacza.

Od 27.02. Rozpoczęły się działania pomocowe dla uchodźców z Ukrainy na MOP Markuszów.

Marzec

W marcu ostatecznie rozliczono z Urzędem Marszałkowskim zadanie „Niskoemisyjna Gmina Markuszów”, na które pozyskaliśmy dofinansowanie z RPO Województwa Lubelskiego. Wartość całkowita projektu: 898.362,27 zł, środki wspólnotowe: 624.007,55 zł. W ramach inwestycji wymieniliśmy 274 oprawy oświetlenia ulicznego w całej gminie, uruchomiliśmy system sterowania oprawami, zamontowaliśmy 6 lamp solarnych przy ul. Głęboznica, zmodernizowaliśmy skrzynki oświetlenia ulicznego, zbudowaliśmy dwa obwody oświetlenia ulicznego w Olszowcu, gdzie zamontowaliśmy 12 słupów z fundamentami i oprawami. Dzięki wykonaniu projektu ograniczyliśmy zapotrzebowanie na energię elektryczną potrzebną do zasilania oświetlenia ulicznego, co przełoży się na redukcję emisji CO₂ do atmosfery.

4.03. Mobilny Punkt Informacyjny o Funduszach Europejskich w Urzędzie Gminy w Markuszowie.

8.03. Dzień Kobiet. Z okazji tego pięknego święta wszystkim Paniom, a szczególnie mieszkankom Gminy Markuszów, składamy najserdeczniejsze życzenia zdrowia, szczęścia, pogody ducha, spełnienia najskrytszych marzeń oraz wszelkiej pomyślności.

11.03. Dzień Sołtysa. Naszym Sołtyskom i Sołtysom składamy serdeczne życzenia satysfakcji z działalności społecznej, sukcesów, dużo zdrowia i pomyślności w życiu zawodowym i osobistym.

Kwiecień

7.04. Dzień Pracownika Służby Zdrowia i Światowy Dzień Zdrowia. Wszystkim pracownikom służb medycznych dziękujemy za poświęcenie i odwagę.

13.04. Dzień Pamięci o Zbrodni Katyńskiej. Obchody tej uroczystości miały miejsce w naszej szkole - klasa VIII pod kierunkiem p. Aliny Stróżek przygotowała wzruszający program, któremu towarzyszyła wystawa fotografii. Po uroczystości zebrani udali się przed szkołę gdzie rośnie dąb pamięci. Młodzież zapaliła tam symboliczny znicz.

Fot. Kacper Gugala

15-18.04. Święta Wielkanocne Wszystkim mieszkańcom i sympatykom gminy Markuszów składamy serdeczne życzenia zdrowia, pogody ducha, nadziei i radości ze Zmartwychwstania Pańskiego. Wesołego Alleluja!

22.04. Światowy Dzień Ziemi.

29.04. Sprzątanie w Bobowiskach. Serdecznie dziękujemy zaangażowanym w sprzątanie mieszkańcom, rodzinom: Boreczków, Kobusów, Piechów, Wójtowiczów, Pawłotów, Odziobów, Koziełów, Józwiaków, Miazków, Chołajów. 22 osoby zebrały około 40 worków śmieci. Później odbyło się wspólne ognisko.

30.04. Sprzątanie w Wólce Kątnej. 40 osób - od najmłodszych, przez młodzież, rodziców i dziadków przemierzając drogi, bezdroża, ścieżki i lasy robiło porządek na terenie swojego sołectwa. Uzbierali prawie 50 worków śmieci, które miejscowy przedsiębiorca odwiózł na PSZOK

Markuszów. Poprawiono też miejscowy plac zabaw, m.in. wymieniono i zaimpregnowano drewniane elementy. Wspólna praca zakończona została odpoczynkiem przy ognisku i smaczną kiełbaską.

Maj

1.05. Międzynarodowy Dzień Solidarności Ludzi Pracy – międzynarodowe święto klasy robotniczej, obchodzone od 1890 r., w Polsce jest świętem państwowym od 1950 r.

Rocznica wejścia Polski do Unii Europejskiej, której Polska jest członkiem od 1 maja 2004 na mocy Traktatu akcesyjnego podpisanego 16 kwietnia 2003 roku w Atenach.

2.05. Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej. Polskie barwy narodowe mają swoje źródło w herbie Królestwa Polskiego i herbie Wielkiego Księstwa Litewskiego. Biel polskiej flagi pochodzi od bieli orła, stanowiącego godło Polski, i bieli Pogoni – rycerza galopującego na koniu, czyli godła Litwy. Oba godła widnieją na czerwonych tłach tarcz herbowych. Na polskiej fladze biel znajduje się u góry, gdyż w naszej heraldyce ważniejszy jest kolor godła niż tła. Specjalną ustawę, dotyczącą barw polskiej flagi, podjął Sejm Królestwa Polskiego 7 lutego 1831 r.

3.05. 231.rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja. 12:00 Uroczysta Msza Święta w intencji Ojczyzny i Strażaków w kościele Świętego Ducha, 13:00 Złożenie kwiatów pod obeliskiem upamiętniającym odzyskanie przez Polskę niepodległości, przejście do Domu Kultury, gdzie przygotowano: występ artystyczny młodzieży z kl. V a i VIII a, prelekcję historyczną i wystawę starych fotografii.

„To wielkie dzieło Sejmu Czteroletniego miało przerwać pasmo niepowodzeń Rzeczypospolitej w XVIII wieku. Polska była już po pierwszym rozbiórce. Rzeczypospolitej potrzebny był akt prawny, który niezwłocznie naprawi ustrój państwa. Jego przygotowaniem zajęli się wybitni reformatorzy. Sejm Walny po burzliwych obradach uchwalił Konstytucję, będącą fundamentem niezbędnych reform w Rzeczypospolitej. Ustawa zasadnicza przyjęta 3 Maja 1791 roku przewidywała m.in.: wprowadzenie monarchii dziedzicznej, utworzenie silnej i nowoczesnej armii, częściowe zrównanie praw osobistych szlachty i mieszczaństwa, opiekę państwa nad chłopami, znosila liberum veto, tworzyła nowoczesny rząd – Straż Praw.

Konstytucja ta stała się przykładem dla innych konstytucji europejskich. Niestety - przyjęta zbyt późno, zamiast stać się fundamentem reform Rzeczypospolitej - okazała się ostatnią wolą gasnącej Ojczyzny. 4 lata później Rzeczypospolita przestała istnieć... Sąsiedzi dokonali dwóch kolejnych rozbiórów Polski, ale były też wewnętrzne przyczyny tego upadku

- rozkład państwa oraz zdrada części szlachty i magnaterii. Konfederacja targowicka, która doprowadziła do obalenia Konstytucji 3 Maja jest przykładem przedkładania własnych interesów nad dobro wspólne.

Tegoroczne obchody Święta Konstytucji przypadają na trudny czas. 24 lutego Ukraina została barbarzyńsko napadnięta przez Rosję. Wydarzenia za naszą wschodnią granicą przypominają nam, że nie ma wolności danej raz na zawsze. Rosyjska agresja zmusiła miliony ludzi, przede wszystkim kobiety i dzieci, do ucieczki przed wojną. Serdecznie dziękuję mieszkańcom naszej gminy, którzy są zaangażowani w pomoc uchodźcom. Pamiętajmy, że ta wojna to również wojna o bezpieczeństwo Polski. Wierzmy, że postawa naszego Narodu przyczyni się do zbudowania nowych relacji polsko-ukraińskich, tak bardzo naznaczonych trudną przeszłością. Wyciągajmy wnioski z historii. Niech dobro Ojczyzny będzie dla nas wartością nadrzędną, tak jak było dla twórców i zwolenników Konstytucji 3 Maja. Świętujmy w poczuciu dumy z pięknych kart naszej przeszłości, odpowiedzialności za teraźniejszość i troski o przyszłość naszej małej i dużej Ojczyzny.

Dzisiejsze obchody łączymy ze świętem strażaków. Jesteśmy Wam bardzo wdzięczni za ofiarność, za troskę o mienie, nasze zdrowie i życie. Przyjmijcie najlepsze życzenia wszelkiej pomyślności i opieki Waszego patrona - św. Floriana.

Dziękuję Wszystkim zaangażowanym w przygotowanie dzisiejszej uroczystości: ks. prob. Maciejowi Staszakowi, dzieciom i młodzieży z klas Va i VIIIa, które pod opieką nauczycieli: Iwony Samoń, Iwony Bodzak i Tomasza Serewy, zaprezentowały wzruszający program z okazji rocznicy uchwalenia konstytucji, pani Dyrektor Agnieszce Mroczek, pocztom sztandarowym, Dyrektorowi GDK oraz Wszystkim Państwu za obecność." Wójt Leszek Łuczywek

4.05. Dzień Strażaka Wszystkim strażakom składamy słowa podziękowania za ofiarną służbę i za Wasz trud.

4.05. 105 rocznica urodzin Jana Pocka. Z tej okazji pod pomnikiem poety, wójt gminy oraz przedstawiciele Stowarzyszenia Pamięci Jana Pocka i członkowie rodziny poety złożyli wiązanek, a na jego grobie zapalili znicze.

6.05. Prace przy Domu Ludowym w Kaleniu. Powstaje opaska z kostki brukowej sfinansowana ze środków budżetu gminy w ramach funduszu sołeckiego.

6.05. Mieszkańcy Olempina sprzątali swoją miejscowość. Sprawna ekipa pod wodzą sołtys Marzanny Ogórek uporała się z zadaniem w kilka godzin. Mieszkańcy Olempina bardzo dziękują ekipie McDonald's za włączenie się do akcji sprzątania okolicy, dzięki temu w tym roku mieli trochę mniej pracy.

23.05. Wójt Leszek Łuczywek podpisał umowę z Bartłomiejem Zadurą - Zakład Budowy Dróg i Mostów na

wykonanie zadania: **remont drogi gminnej nr 107760L Zabłocie-Olszowiec.** Wykonawca został wyłoniony w drodze przetargu. Wyremontowane zostanie 520 m drogi. Wartość zadania 342.910 zł. Na sfinansowanie remontu gmina pozyskała dotację 168.881 zł z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Termin wykonania 3 miesiące.

24.05. Wójt Leszek Łuczywek podpisał umowę na największy w historii gminy projekt drogowy "**Przebudowa dróg gminnych w gminie Markuszów**". Przewiduje on wykonanie **13 km 606 m** nowych nawierzchni na **18** odcinkach dróg. Przetarg wygrała spółka Wod-Bud z Kraśnika. W jej imieniu umowę podpisał p. Jędrzej Wojtaszek. Na zadanie gmina otrzyma dofinansowanie z programu Polski Ład. Kwota umowy z wykonawcą to 7.283.047 zł. Dofinansowanie zewnętrzne 5.225.000. Całkowity koszt inwestycji **7.456.000** zł. Umowę podpisano po zmianach budżetu dokonanych przez radę, w związku z koniecznością zapewnienia dodatkowych 2 mln zł (w związku ze wzrostem cen). Będziemy zatem wspomagać się kredytem. Zgodnie z umową zadanie powinno zostać wykonane do 24.09. 2023.

27.05. Dzień Samorządu Terytorialnego. Obchodzimy go rocznicę pierwszych w pełni demokratycznych wyborów do organów gmin w 1990 r. Został ustanowiony w 2000 r. przez Sejm specjalną uchwałą na 10-lecie odrodzenia polskiego samorządu terytorialnego. Podkreślono w ten sposób znaczenie samorządów dla tworzenia lokalnych więzi i budowy wolnego państwa, a także bezpośrednie i pośrednie zaangażowanie wielu tysięcy obywateli.

Pracownikom urzędu gminy, jednostek organizacyjnych, Radnym, Sołtysom oraz samorządowcom z innych gmin składam serdeczne życzenia zdrowia, pomyślności, wytrwałości i satysfakcji w realizacji zadań samorządowych. Życzymy, aby Państwa wysiłki były zauważane i doceniane przez mieszkańców.

30.05. Drugi nabór Polskiego Ładu został rozstrzygnięty. Przed nami kolejne zadania do wykonania. To będzie potężne wyzwanie budżetowe. Dziękujemy wszystkim osobom, które przyczyniły się do tego sukcesu. Kwota promesy to **8 mln 930 tys zł** na modernizację infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz na drugi etap przebudowy dróg gminnych.

Czerwiec

1.06. Dzień Dziecka - wszystkim Dzieciom małym i dużym składamy najserdeczniejsze życzenia - dziecięcej wiary w dobro, bez troski i uśmiechu na co dzień.

5.06. XXIV Pielgrzymka Strażaków do MB Kębelskiej. Po dwuletniej przerwie strażacy po raz kolejny przybyli do Wąwolnicy. Po mszy świętej poczty sztandarowe przemaszerowały pod kaplicę gdzie oddały honory i kolejno udały się w kierunku wąwolnickiego rynku, gdzie odbyła się defilada i przejazd wozów pożarniczych.

3.06. W Starostwie Powiatowym w Puławach, odbyło się uroczyste wręczenie symbolicznych promes na fundusze pozyskane przez gminy w ramach II naboru Programu Polski Ład. Promesę dla gminy Markuszów odebrał wójt Leszek Łuczywek w towarzystwie radnego powiatowego Marka Wocha i radnej gminnej Karoliny Dąbrowskiej.

7.06. W Olempinie ułożono kostkę brukową pod sołecką wiałą. Zadanie finansowane z budżetu gminy w ramach funduszu sołeckiego.

9.06. Wójt L. Łuczywek podpisał umowę z Przedsiębiorstwem Instalacji Sanitarnych Hydroservice Stanisław Kamiński z Lublina na wykonanie zadania: **Rozbudowa sieci wodociągowej w gminie Markuszów.** Zadanie jest dofinansowane z programu Polski Ład. Łącznie powstanie ok. **3 km nowej sieci** za kwotę brutto **567 333,28zł.**

10.06. Szkoła Podstawowa im. Jana Pocka w Markuszowie obchodziła **Święto Patrona.** Składamy najlepsze życzenia dla całej społeczności szkolnej. Piękny program artystyczny przygotowała klasa II pod opieką p. Bogumiły Bogusz.

12.06. "Rodzinny Piknik Strażacki" zorganizowany przez OSP KSRG Markuszów. Piękna pogoda i świetna zabawa towarzyszyła wszystkim, którzy tego dnia przybyli na plac zabaw przy ośrodku zdrowia w Markuszowie. Serdeczne podziękowania dla sponsorów: PRONAR, SKUP ZŁOMU „KAROLINA” Zbigniew Kozidrak, Hydraulika Siłowa LIFT SERVICE Grzegorz Opolski, Firma budowlana KF-Bud Krzysztof Firlej, Mudmaster, Firma Budowlana Zeb-Bud Tomasz Feldman, Sołectwo ŁANY, PZW Markuszów, Biuro Rachunkowe - Joanna Nowak, Dwór Bogucin, "ELEKTRYK" Paweł Jabłoński, Bank Spółdzielczy w Niemcach, Pracownia Florystyczna Magdalena Pasek, Gminna Komisja PiRPA, Spółdzielca Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa, Stajnia Bogucin, Studio fryzur "Barbara", Sylwia Dęga (malowanie twarzy).

14.06. Spotkanie w GDK na temat Lokalnej Strategii Rozwoju przygotowywanej przez Lokalną Grupę Działania "Zielony Pierścień".

14.06. W Szkole Podstawowej w Markuszowie odbył się **Pierwszy Turniej o Puchar Wójta w Koszykówce.** Wzięło w nim udział 6 drużyn. Po zaciętych rozgrywkach ostatecznie zwyciężył zespół o nazwie FC4. Zawody przygotowali i poprowadzili panowie Robert Kazubski i Tomasz Serewa. Gratulujemy wspaniałej imprezy.

15.06. Prace przy remoncie drogi w Zabłociu ruszyły - została ułożona pierwsza warstwa asfaltu.

19.06. Festyn rodzinny na Zabłociu. Pogoda dopisała - było upalnie, ale na szczęście ochłodę zapewniła niezastąpiona Straż Pożarna Markuszów. Było wiele atrakcji dla dzieci, przejażdżki na konikach, karmienie kózek, dmuchane zamki dla najmłodszych, loteria fantowa, spotkanie z panem policjantem, pokaz sprzętu strażackiego, lody, popcorn, pyszne kiełbaski z grilla. Świetna zabawa dla całej rodziny! Dziękujemy sponsorom: Gospodarstwo Ekologiczne SKARBY NATURY z Zabłocia Jolanta i Eligiusz Pecio, ZEB-BUD firma budowlana - Tomasz Feldman, F.H.U. TOMEX - Tomasz Stasiak, KWIT-TRANS - Łukasz Kwit, Studio Fryzur BARBARA - Barbara Marciniak, Gminna Komisja PiRPA w Markuszowie. Gorąco dziękujemy: Stajnia Bogucin, Kozia Zagroda - Sery z Kazimierza

Dolnego, Skaczące Dmuchańce, Komisariat Policji w Kurowie, OSP Markuszów. Ogromne podziękowanie dla wszystkich, którzy pomogli zorganizować Dzień Dziecka: Dorota i Darek Usarek, Mirek Sulenta, Kuba Sulenta, Tomek Skowronek, Marcin Nakonieczny, Mariusz Jermacz, Darek Podymski.

22.06. Miło nam przekazać, że w konkursie "**Gmina Eko Efektywna**" gmina Markuszów została sklasyfikowana na 4 miejscu. Do oceny była brana suma wartości proekologicznych projektów w ramach RPO oraz PPROW w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Organizatorami konkursu były Kurier Lubelski, Urząd Marszałkowski, WFOŚ. W Gali Eko Gmina uczestniczył Wójt gminy L. Łuczywek.

23.06. Pożegnanie VIII klas jest zawsze wzruszające - dla uczniów, rodziców i dla nauczycieli. Tak też było w naszej szkole - pięknie zatańczony przez uczniów polonez, część artystyczna, podziękowania, gratulacje, kwiaty i nagrody. Wójt gminy postanowił, w porozumieniu z dyrekcją szkoły, uhonorować dyplomem i nagrodą książkową troje uczniów: Monikę Suską, Martynę Furtak i Kacpra Gugałę.

„Kochani Absolwenci Szkoły Podstawowej w Markuszowie - życzę Wam, żebyście byli odważni, wierzyli w siebie i swoje możliwości. Niech dalsza nauka sprawia Wam przyjemność i stawia przed Wami nowe wyzwania. Powodzenia! Słowa uznania kieruję również do Rodziców, Dyrekcji p. Agnieszki Hanny Mroczek i Anety Józwiak, a także Nauczycieli - szczególnie do p. Aliny Strużek i Iwony Bodzak. To Wy jesteście dla nich wzorem i pomagacie im iść przez życie”. Wójt Leszek Łuczywek

23.06. Zakończenie roku szkolnego 2021/22. Drodzy Uczniowie, życzymy Wam bezpiecznych i słonecznych wakacji, interesujących podróży oraz szczęśliwego powrotu do szkoły. Dyrekcji, Nauczycielom, Pracownikom

Administracji oraz Rodzicom składamy serdeczne podziękowania za całoroczną współpracę i życzę, by okres wakacyjny był czasem odpoczynku.

25.06. Plenerowe rozpoczęcie wakacji. Młodzież (i nie tylko) w Markuszowie hucznie przywitała wakacje. Organizatorami byli: Stowarzyszenie BNGLDSH i Rafał Wójciak. Imprezę poprzedziła część dla młodszych - zabawy z animatorem, darmowymi dmuchańcami i innymi atrakcjami. O jedzenie i napoje zadbała Restauracja Podolanka. Była dobra zabawa i tańce do białego rana! Imprezę prowadzili: Dj Gregor, Dj Kobi, Long W, Kimik.

29.06. Na cmentarzu żydowskim w Markuszowie odbyła się **ceremonia poświęcenia odbudowanego muru cmentarza i pamiątkowej tablicy.**

Markuszów przed wojną był jedną z wielu miejscowości, którą zamieszkiwała liczna społeczność żydowska. Wielokulturowość wpisana jest w historię naszej miejscowości. Niestety, wojna sprawiła, że doszło do zagłady tych, którzy mogli być nadal naszymi sąsiadami. Bardzo nieliczni ocalili. Naziści niszczyli miejsca pamięci żydowskiej kultury i religii. Taki los spotkał także Synagogę w Markuszowie, stary cmentarz żydowski i nowy przy ul. Łachy. Antysemityzm zależało na tym, by pamięć po żyjących tu niegdyś ludziach, powoli się zacierała. Cmentarz był mocno zaniedbany, a na temat zagłady społeczności żydowskiej w Markuszowie mówiło się niewiele.

Przełom nastąpił w ostatniej dekadzie. Do Markuszowa w 2015 r. przyjechał profesor Uniwersytetu Yale z New Heaven, w stanie Connecticut, Dan Oren, którego przodkowie spoczywają na markuszowskim cmentarzu. Szczęśliwym zbiegiem okoliczności, macewa Jego prababci, zachowała się w doskonałym stanie. Od chwili odkrycia tego faktu, Profesor Oren starał się o przywrócenie pamięci i godnego wyglądu miejsca spoczynku swoich bliskich i tych wszystkich, którzy swą życiową drogę ukończyli na tym cmentarzu. W 2016 roku, głównie dzięki jego staraniom, udało się uprzątnąć cmentarz, na którym pojawiła się kamienna tablica, ufundowana przez Fundację Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego.

To Dan Oren, Prezes "The Friends of Jewish Heritage in Poland" zorganizował kilkunastoosobową grupę wolontariuszy, którzy uprzątnęli cmentarz. Dzięki jego staraniom i funduszom przez niego zbieranym udawało się przez kilka lat utrzymać wygląd cmentarza we względnie dobrej kondycji. To on był inicjatorem odbudowy cmentarnego ogrodzenia. W zadaniu pomogły: "Europejska Inicjatywa na rzecz Cmentarzy Żydowskich", Fundacja Macewy, wspomniana FODŻ, a także Gmina Markuszów.

W ceremonii poświęcenia odnowionego muru uczestniczyli przedstawiciele międzynarodowych fundacji, żydowskich i polskich, duchownych, samorządowców, a także potomków dawnej, żydowskiej społeczności Markuszowa.

- „To dzisiejsze wydarzenie wynika z odnowienia ogrodzenia cmentarza i ma na celu upamiętnienie żydowskiej społeczności, która przez stulecia współtworzyła markuszowskie dziedzictwo razem z polskimi sąsiadami” - tłumaczy Piotr Puchta, dyrektor Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego w Warszawie.

- „Ten cmentarz był zapomniany. Była tutaj mała dżungla. Dzisiaj to jest piękne miejsce, pełne szacunku dla ludzi z tego miasteczka. Ludzi, którzy razem budowali to miejsce i razem żyli. To ogrodzenie to konkretny przykład tego, co jest możliwe, kiedy jest współpraca” - mówił Michael Schudrich, naczelny rabin Polski.

- „Gratuluję wszystkim, którzy przyczynili się do upamiętnienia tego miejsca. To przykład, że można współpracować dla ocalenia resztek pamięci. Żydzi są naszym braćmi, a grzech antysemityzmu jest grzechem ciężkim, przeciwko Bogu. Trzeba, by zawsze czuli się tutaj domownikami. Dzisiejsza uroczystość, to jest uroczystość żydowska, ale też i polska. Bo tak, jak dwa narody Opatrzność spłotła na jednej ziemi, tworzyły społeczność i państwowość, tak właśnie dziś i pamięć jest wspólna” - podkreślił biskup lubelskiej archidiecezji Mieczysław Cisło.

Wójt Leszek Łuczywek, zacytował wiersz Jana Pocka z 1943 r., pod tytułem "Kierkut", jako wyraz niezwykle symbolicznego przenikania kultur polskiej i żydowskiej:

*tu wcale nie ma ni drzew ni kwiatów,
pod trawą śpi ziemia jak pod rozpaczą
pomników bryły w patyn żalobie
tkwią niby grzyby na każdym grobie
te piachy złote zawiewy z pola
strzeże wraz z płotem smutku uroda*

W uroczystości na cmentarzu żydowskim wzięli udział: Naczelny Rabin Polski Michael Schudrich, ks. biskup Mieczysław Cisło oraz Sekretarz Komitetu Konferencji Episkopatu Polski ds. dialogu z Judaizmem, ks. Tomasz Adamczyk, Sophie Pownall, jako przedstawiciel ESJF European Jewish Cemeteries Initiative. Uroczystość poprowadził Piotr Puchta, Dyrektor Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego. Swoje wystąpienie mieli również Dan Oren, który jest sercem tego projektu oraz pastor Steven D. Reece z Matzewah Foundation. Obecni byli również wójt gminy Leszek Łuczywek, ks. proboszcz Maciej Staszak oraz proboszcz parafii mariawickiej w Łanach Mateusz Szymkiewicz, dyrektor GDK Sławomir Łowczak, sekretarz gminy Bożena Tkaczyk-Żurawska, Sławomir Żurawski.

30.06. Zakończyły się działania pomocowe dla uchodźców z Ukrainy na MOP Markuszów.

Z dziejów Markuszowa

cz.3. „Od III wojny północnej zawieruchy po czasy Hryniewieckich i pałac, o którym dzisiaj chodzą tylko słuchy” (wiek XVIII)

Okres rządów Markuszowem przez Sobieskich, na którym zakończyliśmy poprzedni artykuł trwał niestety zbyt krótko by na dłużej zapewnić dostatnie życie w naszej miejscowości, a jego koniec zbiegł się w czasie z kolejną zawieruchą wojenną, w której Markuszów ponownie – oczywiście z racji położenia przy jednym z głównych traktów komunikacyjnych na Lubelszczyźnie – miał nieprzyjemność uczestniczyć. Chodzi mianowicie o tzw. III wojnę północną, trwającą w latach 1700-1721, w której starły się interesy Rosji i Szwecji oraz ich sojuszników, do których – po rosyjskiej stronie – należała wówczas Rzeczpospolita Obojga Narodów, przeżywająca w tym okresie również naszą grę o tron pomiędzy Augustem II Mocnym i Stanisławem Leszczyńskim. Choć na terenach Lubelszczyzny nie toczyły się w jej trakcie żadne walki (którymi w Polsce objęte zostały głównie Pomorze i Wielkopolska) to jednak z wiadomego już względu znalazła się ona na trasach przemarszu oraz stanowiła zimową bazę wypoczynkową dla wojsk szwedzkich, rosyjskich oraz rywalizujących ze sobą polskich stronników w/w panów. Początkowo przemarsze wojsk szwedzkich spieszących z rejonu dzisiejszej Białorusi przez Lublin na zachód (niestety jedną z dwóch dostępnych tras była ta wiodąca przez Markuszów na Puławy) nie były zbyt uciążliwe, głównie z racji pragmatycznego podejścia Skandynawów, którzy nie mogli sobie pozwolić na uszczuplanie sił do pacyfikacji miejscowej ludności rozdrażnionej ewentualnymi grabieżami. Problemy rozpoczęły się gdy do głosu doszły dwa ścierające się w kraju stronnictwa: jedno popierające króla Augusta (za którym stały wpływy rosyjskie i saskie) i drugie, wspierające Stanisława Leszczyńskiego popieranego przez Szwedów. Nie miejsce tu na dokładny opis tych wydarzeń, podczas których jedni i drudzy zawiązywali konfederacje, detronizowali oponenta i z pomocą sojusznicznych wojsk ścigali się po całym kraju, nakładając przy okazji kontrybucje na majątki szlachty popierającej przeciwnika. Jako że w lubelskim nastroje były bardziej proleszczyńskie to - w sytuacji gdy Szwedom ostatecznie podwinęła się noga w działaniach wojennych - ściągnęło to na nie sasko-rosyjskie represje. Okres ten Lubelszczyzna okupiła podupadnięciem miast i wsi, ogołoceniem ich z części ludności, a ci którzy pozostali postradali większość środków do życia. Dziedzice zrujnowanych dóbr starali się zbierać rozproszoną ludność w większych skupiskach miejskich, które w teorii łatwiej było wtedy odbudowywać, co jednak nie było takie proste zważywszy na fakt iż w trakcie wojny ucierpiały również wsie, z którymi handel stanowił do tej pory jeden z czynników rozwoju ośrodków miejskich.

Taki zapewne obraz Markuszowa zastali ich nowi właściciele, którymi w II połowie XVIII w. stali się dwaj Hryniewieccy: ojciec, Kajetan, który dobra markuszowskie nabył w roku 1765 oraz jego syn Ignacy, który odziedziczył je w roku 1796. Należy tu wspomnieć również o żonie

Kajetana, Katarzynie Hryniewieckiej, której nagrobek znajduje się po dziś dzień w markuszowskim kościele parafialnym. Hryniewiecki - ojciec zdołał wkrótce powtórzyć dzieło Firlejów i Sobieskich sprzed lat i ponownie postawił Markuszów na nogi, w czym na pewno znacznie pomogły mu koneksje na dworze królewskim i piastowane przez niego wysokie stanowiska administracyjne (m.in. członek Komisji Skarbu Koronnego oraz wojewoda lubelski w latach 1782-1795). Po części zniszczona w trakcie działań wojennych zabudowa miejska została odtworzona i odpowiednio zmodernizowana, swój rozkwit przeżywała wówczas również parafialna szkoła, prowadzona przez ówczesnego proboszcza, ks. Józefa Koźmiana oraz przyszkolna biblioteka, zaś markuszowski jarmark, stając się jednym z najpopularniejszych w tej okolicy pozostawił za sobą nawet stołeczny Lublin. Miasto otrzymało też szereg nowych przywilejów, regulujących m.in. kwestie finansowe, przeciwpożarowe czy szkolne. Rosła też stopniowo liczba ludności: w 1797 r. było to 495 mieszkańców by już w roku 1810 sięgnąć nawet 710, a samo miasto w roku 1780 liczyło 120 domów. Wygląd Markuszowa w tym okresie przedstawia załączona mapka.

Dbając o rozwój miasta Kajetan Hryniewiecki wyasygnował środki także na odnowienie dawnej siedziby właścicieli Markuszowa – położonej wśród stawów za kościołem parafialnym rezydencji mieszkalnej, której murowane początki (w miejscu drewnianego dworu z XIV w.) sięgały początków XVII w. Jak mógł wyglądać powstały wówczas klasycystyczny zespół parkowo-pałacowy, w którym w 1781 r. dziedzic Hryniewiecki podejmował samego króla, Stanisława Augusta Poniatowskiego? Do dnia dzisiejszego nie zachowały się po nim żadne widoczne ślady w krajobrazie – główny budynek pałacowy został bowiem rozebrany już pod koniec XIX w., a do bliższych nam czasów dotrwała jedynie pałacowa oficyna kuchenna, która spalona podczas II wojny światowej została rozebrana w latach 50-tych ubiegłego wieku. Posiłkując się wyglądem zachowanych po dziś dzień dworów z tego okresu możemy przyjąć iż istniał tu główny budynek założony na planie prostokąta (być może

z dodatkowymi skrzydłami) z ozdobnym, kolumnowym wejściem, posiadający oddzielone od siebie częściami mieszkalną i gospodarczą - przy czym w części mieszkalnej w XVIII w. nie wydzielano jeszcze osobnych pomieszczeń np. pod sypialnię czy jadalnię. Osobliwością jak na owe czasy były znajdujące się wewnątrz woskowane posadzki. Na wprost głównego budynku dworskiego wybudowano wspomnianą już wcześniej, osobną oficynę kuchenną w pobliżu której mogła znajdować się spiżarnia i/lub lodownia, przeznaczona na gromadzenie zimą lodu wykorzystywanego do przechowywania produktów spożywczych latem.

A gdzie dokładnie mogły znajdować się wspomniane zabudowania dworskie? Pewne wskazówki odnośnie ich lokalizacji dostarczają nam archiwalne mapy, w tym jedna przedstawiająca istniejący jeszcze główny budynek pałacowy:

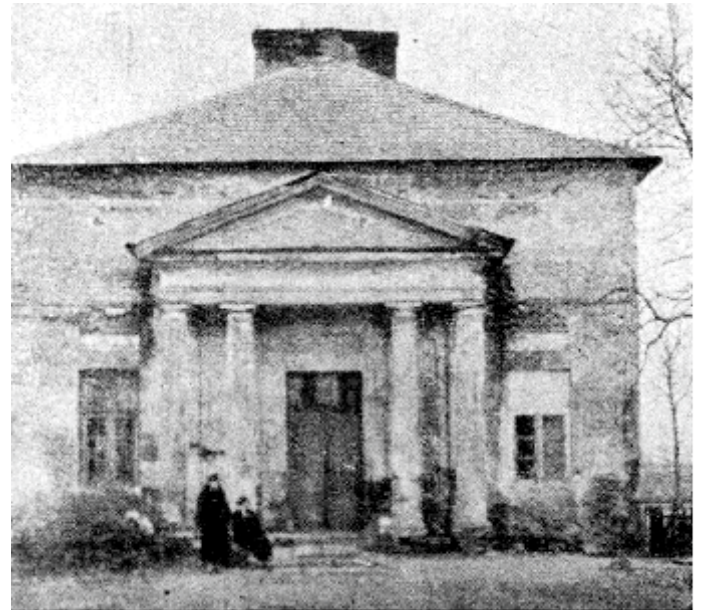

Na ich podstawie można w przybliżeniu określić wirtualne położenie dworu Hryniewieckiego w dzisiejszym krajobrazie Markuszowa.

Fot. G. Frąc

Zachowało się też kilka archiwalnych zdjęć, m.in. oficyny kuchennej z roku 1939.

A także zdjęcie lotnicze z roku 1944 na którym widać istniejące jeszcze wówczas budynki. Resztę możemy sobie tylko wyobrazić...

Tak więc zostawiamy Markuszów ponownie w okresie rozkwitu, jednak jak to już w jego historii było – nie trwało to długo... Następny odcinek zabierze nas bowiem w okres zaborów i powstań narodowych, podczas których nazwa miasta będzie często pojawiać się w wojskowych raportach i wspomnieniach...

Paweł Grudzień

Bibliografia: 1. Sławomir Łowczak, *Burzliwa historia Markuszowa*, Markuszów 2001, 2. Gustawa Hoczyk, *Działania wojenne trzeciej wojny północnej (1700-1721) w województwie lubelskim*, [w]: *Rocznik Lubelski* 8, 77-101, Lublin 1965 3. Adam Witusik, *Hryniewiecki Kajetan*, w: *Słownik biograficzny miasta Lublina*, red. T. Radzik, J. Skarbek, A. Witusik, t.1, Lublin 1993, s.111-112. 4. Aleksandra Szymańska, *Dwory polskie: organizacja życia materialnego*, na: <https://rme.cbr.net.pl> 5. *Starożytna Polska pod Względem Historycznym, Jeograficznym i Statystycznym*, t.II, Warszawa 1845 6. *Encyklopedia Powszechna*, t.XII, Warszawa 1863. Zdjęcia i mapy: zdj. nr 1 w opracowaniu własnym Autora, <http://igrek.amzp.pl>, <https://fbc.pionier.net.pl>, <https://fotopolska.eu>, <https://maps.arcanum.com>

Ocalić od niepamięci...

część I

Dziś nie został już nikt... zginęli bestialsko zamordowani przez hitlerowców. Śladów ich istnienia nie pozostało wiele. Chcieliśmy je odnaleźć i przywrócić pamięć żydowskich mieszkańców przedwojennego Markuszowa, albo chociaż ich cieni. Wspomnieć ludzi, którzy tu żyli, pracowali, mieli plany, marzenia, wypełniali gwarem miejscowe ulice i targowisko...

Żydzi czyli „chwalący Jahwe”, to naród semicki, zamieszkujący w starożytności Palestynę (określany wtedy jako Hebrajczycy albo Izraelici), posługujący się wówczas językiem hebrajskim, a w średniowieczu i czasach nowożytnych mieszkający w diasporze na całym świecie i posługujący się wieloma różnymi językami, w rezultacie czego niestanowiący jednolitej grupy religijnej i etnicznej.

Pierwsze wzmianki o Żydach na terenach polskich pochodzą z X wieku, a pierwszym oficjalnym polskim dokumentem nadającym Żydom przywileje i autonomię był statut kaliski z XIII w. Żydzi napływali do Polski ze względu na stosunkowo najlepsze (na tle nieustannych pogromów w Europie Zachodniej) warunki bezpiecznego życia i rozwoju własnej kultury oraz gwarantowaną przywilejami królewskimi autonomię gmin wyznaniowych. Liczba Żydów w Polsce oscylowała w okolicach 10% populacji (najwięcej w Europie). Rozwój żydowskiego życia w Polsce został brutalnie przerwany przez II wojnę św. i hitlerowską politykę Endlösung. Z ok. 3,5 miliona polskich Żydów wojnę przeżyło ok. 300 tys. W okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w kilku falach emigracyjnych wyjechała większość polskich Żydów. Po 1989 nastąpiło odrodzenie życia żydowskiego w Polsce. Wiele osób powróciło do swoich żydowskich korzeni. Powstały nowe organizacje działające na rzecz rozwoju życia społeczności żydowskiej w Polsce.

Markuszów jako wieś wzmiankowana była już w 1317 roku, od tego czasu w rękach rodu, który ostatecznie przyjął nazwisko Firlej. Około 1550 r. Markuszów uzyskał prawa miejskie, potwierdzone i rozszerzone w 1686 roku. W 1630 pojawiła się pierwsza wzmianka o markuszowskich Żydach. W 1661 r. było ich 9, w 1756 r. - 356, w 1827 r. - 343 (co stanowiło 42,5% ogółu mieszkańców).

Przypuszcza się, że Żydzi mogli uzyskać przywilej na osiedlanie się w Markuszowie wkrótce po lokacji miasta, tj. w poł. XVI w., choć najstarsze zachowane wzmianki źródłowe dotyczące mieszkających tu Żydów pochodzą dopiero z lat 30. XVII w. W 1661 r. wśród 208 mieszkańców płacących podatek wymieniano 9 Żydów.

Źródła archiwalne z XVIII w. wskazują na istnienie tu „miasta żydowskiego” oraz „rynku żydowskiego”, rozwijających się w południowo-wschodniej części miasteczka. Podobnie jak w wielu innych ośrodkach, ludność żydowska w Markuszowie zajmowała się głównie handlem i rzemiosłem.

Od II poł. XIX w. w Markuszowie nastąpił dynamiczny przyrost mieszkańców pochodzenia żydowskiego. W 1861 r. w mieście mieszkało 826 osób, w tym 387 Żydów (46%). W 1885 r. liczba mieszkańców wzrosła do 1256 osób, w tym 672 Żydów (53%). Wytyczono wtedy nowy kirkut,

w 1855 r. wzniesiono drugą bożnicę (lub dom modlitwy). W tym okresie powstał kompleks stawów, a na ich wschodnim obrzeżu żydowskie przedmieście zwane Łachy.

Pod koniec XIX w. w Markuszowie znaczącą pozycję zaczął zdobywać ruch chasydzki, a w 1916 r. Abraham Mosze Weintraub założył w Markuszowie miejscową „dynastię”. Jeszcze przed I wojną św. w mieście działały ugrupowania syjonistyczne, których aktywność znacznie wzrosła w okresie międzywojennym. W 1909 r. Markuszów liczył 2216 mieszkańców, w tym 1321 Żydów (59%).

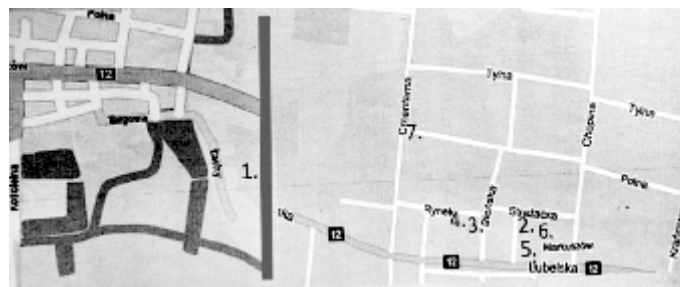
Na początku lat 20. XX w. Żydzi stanowili ponad 54% mieszkańców Markuszowa. Zamieszkiwali głównie centrum osady. Pod zarządem gminy znajdowała się synagoga, dom modlitwy, stary (nieczynny) i nowy kirkut, a także mykwa i rzeźnia rytualna. Przy gminie działało bractwo pogrzebowe Chewra Kadisza, a także inne organizacje dobroczynne. W mieście działały partie i organizacje polityczne, m.in. oddział syjonistycznej partii ortodoksów Mizrachi. W 1930 r. urząd rabina pełnił J. Rubinsztein, sekretarzem gminy był A. Ejdejsztein, dozorcą bożnicy i cmentarza A. Goldsztajn.

W okresie międzywojennym sytuacja ekonomiczna mieszkańców osady, w tym także ludności żydowskiej była trudna, m.in. ze względu na zniszczenie miasta w czasie I wojny światowej oraz postępujący kryzys ekonomiczny, któremu towarzyszył wzrost nastrojów antysemitycznych.

Jako miasto prywatne, po Firlejach przeszedł Markuszów na dłużej wraz z okolicznymi dobrami w ręce Sobieskich, by następnie zmieniać właścicieli. Ostatnim (do parcelacji w 1938) był Bohdan Broniewski. Broniewscy zachowali park po byłym pałacu i inne nieruchomości do reformy rolnej po II wojnie św, kiedy i tego ich pozbawiono.

Plan współczesnego Markuszowa, na którym zaznaczono obiekty związane z Żydami:

1. Nowy kirkut (cmentarz żydowski).
2. Dom Modlitw
3. Synagoga
4. Szkoła Żydowska
5. Mykwa.
6. Stary kirkut (cmentarz żydowski)
7. Miejsce mordu Żydów.

Synagoga w Markuszowie. Jej dzieje nie są dokładnie znane, wiadomo, że w 1681 r. markuszowscy Żydzi uzyskali przywilej na wybudowanie synagogi. Wśród licznych przywilejów nadanych mieszkańcom miasta przez króla Jana III Sobieskiego w 1686 r. znalazły się także przywileje dla miejscowej społeczności żydowskiej. Choć istnienie synagogi dokumentowane jest dopiero od 1799 roku, to, że co najmniej od 1766 r. istniała tu samodzielna gmina, pozwala przypuszczać że w tym okresie funkcjonowała tu już zapewne bożnica oraz kirkut. Znajdowała się ona w obrębie tzw. dzielnicy żydowskiej, w okolicach ul. Marka Sobieskiego. Została całkowicie zniszczona przez Niemców w czasie okupacji niemieckiej w okresie II wojny św. Nie zachował się po niej żaden ślad.

Dom modlitwy - założono w 1919 r. Należał on do Wyznaniowej Gminy Żydowskiej w Markuszowie. W 1922 dzienna frekwencja wynosiła od 200 do 300 osób. Podczas okupacji niemieckiej został zniszczony.

Miejsce mordu - na rogu ulic Polnej i Cmentarnej został dokonany mord Żydów przez Niemców. Z opowieści ludzi wiemy, że naziści brutalnie mordowali dzieci rozbijając ich główki o kant domu.

Macewa na kirkucie – czasy przed II wojną św.

Stary cmentarz Żydowski powstał pod koniec XVII w., funkcjonował do końca XIX w., znajdował przy ulicy Marka Sobieskiego i zajmował powierzchnię 0,1 ha. Niestety nie jest w żaden sposób upamiętniony. Po macewach też nie został żaden ślad. Obecnie znajduje się tam budynek OSP Markuszów.

Macewy oraz fragment oryginalnego muru

Ze wzrostem liczby ludności żydowskiej w mieście i przepełnieniem starego cmentarza w Markuszowie założono **nowy cmentarz** o powierzchni 0,54 ha, na przedmieściu Łachy. W okresie międzywojennym

znajdował się przy nim drewniany budynek, pełniący funkcję domu dozorczy lub domu przedpogrzebowego. W czasie okupacji Niemcy zdewastowali cmentarz a pochodzące stąd macewy wykorzystywano do celów budowlanych, a także do utwardzania dróg i chodników. W latach 70. XX w. cmentarz zadrzewiono, a w 1989 r. obiekt wpisano do rejestru zabytków ze względu na oryginalny mur. Spośród 2500 nagrobków znajdujących się tu w 1939 roku do lat 90. XX w. przetrwało 157 obiektów oraz fragmenty ogrodzenia. Obecnie jest tu ok.20/30 macew, spośród których najstarsza pochodzi z 1849 roku.

Przez wiele lat cmentarzem zarządzała Gmina Wyznaniowa Żydowska w Warszawie, a od 2016 r. zarządza nim Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego. W 2016 r. z inicjatywy Dana Orena z USA, dzięki pomocy Stowarzyszenia Studnia Pamięci z Lublina, The Matzeva Foundation oraz Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego, cmentarz został uporządkowany. Prace porządkowe zostały zwieńczone 21 lipca 2016 r. uroczystą rededykacją cmentarza. Na jego terenie odsłonięto pomnik z gwiazdą Dawida i napisem: „Cmentarz żydowski w Markuszowie. Pamięci Żydów tu spoczywających. Niech dusze ich będą związane w wieniec życia wiecznego. Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego. 2016”.

"Takie miejsca jak ten cmentarz w Markuszowie należą do naszej wspólnej historii, kiedy byliśmy współobywatelami i sąsiadami... Historia okrutnie się z nimi obeszła, zostali skazani na całkowitą zagładę przez nazizm niemiecki. Dziesięciolecia powojenne nie sprzyjały pamięci, ale teraz my w wolnej Polsce pochylamy się nad żydowskimi mogiłami przywracając pamięć i godność tego miejsca, które zostało podwójnie sposobem podeptane - najpierw holokaustem a później zapomnieniem." (bp Mieczysław Cisko, 21 lipca 2016 r.)

Mykwa. W okresie międzywojennym istniała w Markuszowie łaźnia rytualna, czyli zbiornik z bieżącą wodą (niekiedy basen) dla osób i naczyń, które zaciągnęły jakiegoś rodzaju nieczystość rytualną. Obmycie w mykwie dokonuje się przez całkowite zanurzenie.

Tej kąpieli zażywano raz w tygodniu przed Szabatem. Gmina czerpała z niej dochód w wysokości 300 zł rocznie.

Rzeźnia rytualna Mieściła się przy dawnej ulicy Jatkowej. W 1930 r. od rzezi krowy płacono 7 zł, cielęcina 1,5 zł, gęsi 25 gr, kury 10 gr. W roku budżetowym 1930/31 rzeźnikiem był Ch. Goldsztajni, pobierał pensję w wysokości 4200 zł.

Młyn. Praca w młynie była jednym ze sposobów zarobku Żydów w tamtym okresie. Mielono tam mąkę z całego Markuszowa.

Agnieszka Frąc

Źródła: 1. <http://www.sztetl.org.pl> 2. Kubiszyn M., *Markuszów, Śladami Żydów. Lubelszczyzna*, 2011, 3. Łowczak S., *Burzliwa historia Markuszowa, Markuszów 2001*, s. 60. 4. Teodorowicz-Czerpińska J., *Markuszów. Studium historyczno-urbanistyczne*, Lublin 1984 [maszynopis]. 5. Trzeciński A., *Śladami zabytków kultury żydowskiej na Lubelszczyźnie*, Lublin 1990.

Fot. Tomasz Tomaszewski

MELODIE WIOSENNE

Radość rozpiera się w człeku,
Zdumionym wzrokiem spogląda,
Miedze się wiją z daleka,
Jakby siekierą wyrąbał.
Niebo nabrało kolorów
Od wody w zmaconym stawie,
Pogwar się niesie z boru,
Jakby orację prawił.
Kucnął nad drogą krzewiasty
Kłęb dzikiej róży kolącej
Kapelą zgodną zawrzały
Żaby, hołota skrzeczająca.
W zieleni kąpie się wioska
Krzykiem dziecięcym wybucha,
Słońce się śmieje beztróska,
Niby piersiasta dziewczucha.
Ptaszęca rzesza skrzydlata
Melodię skoczną ucięła,
Powój, stulistny fajtlapa,
Rozpoczął biegi na przelaj.

Jan Pocek

MOP Markuszów

na trasie ucieczki przed wojną na Ukrainie

24 lutego 2022 roku rozpoczęła się inwazja Rosji na Ukrainę... Została poprzedzona rosyjskim żądaniem wykluczenia możliwości dalszego poszerzania NATO i redukcji potencjału militarnego sojuszu w Europie Środkowo-Wschodniej do stanu sprzed 1997 r.

Niedziela, poranek **27 lutego**. Pracownik BP, mieszkaniec gminy przekazuje informację, że na parking przy MOP Markuszów - Północ przyjeżdżają autokary z punktów granicznych z uchodźcami. W wielu przypadkach ci ludzie nie mają pieniędzy, by kupić herbatę, czy coś do jedzenia. Pomagają, ile mogą, pracownicy BP i McDonald's. Jednak ich możliwości są ograniczone. Od Proboszcza pada propozycja, by zrobić kanapki, gorące napoje i rozdawać uchodźcom.

W kilka osób, informując się wzajemnie, organizujemy stolik, termosy, zrobionych zostaje kilkadziesiąt kanapek. Jednorazowe kubki daje McDonald's. Niedziela, wszystkie sklepy zamknięte, robimy z tego, co mamy w domu. Jest bardzo zimno, wieje przenikliwy wiatr. Po około godzinie nie ma śladu po naszej pomocy. Piszemy posta na portalu społecznościowym, prosząc znajomych, ludzi dobrej woli o przywożenie kanapek, słodczy dla dzieci, owoców, wszystkiego, co może być potrzebne ludziom w drodze do miejsc zakwaterowania. Odzew jest ogromny. Otrzymujemy mnóstwo pomocy - kanapki, słodczyce, wszystko, o co prosiliśmy. Jeden z mieszkańców gminy dowozi ogromny worek maskotek. Ten gest doceniają najmłodszy. Ich uśmiech mówi wszystko.

Apelujemy o zgłaszanie się wolontariuszy do pomocy. W cztery osoby, na mrozie nie jesteśmy w stanie długo wytrzymać. Wieczorem proboszcz dowozi namiot. Po południu przyjeżdża sporo ludzi, na noc jednakże zostajemy sami... Po publikacji numeru telefonu z informacją, że sporządzamy grafik na dyżury, odzew jest ogromny. Grafik szybko się zapełnia.

Z dnia na dzień pomagających jest coraz więcej, ponieważ i potrzeby są ogromne. Przez kolejne trzy tygodnie rośnie liczba autokarów i samochodów ewakuujących z Ukrainy wystraszonych ludzi. Chwilami na pomoc MOPetów oczekuje nawet 12 pełnych autokarów, po 50-55 osób. MOP Markuszów jest w zasadzie pierwszym miejscem, w którym autokary się zatrzymują, po odebraniu ludzi z granicy. Przejeżdża tędy większość transportów w głąb kraju (kierunek Warszawa, Poznań, Toruń, Gdańsk, Olsztyn itp.) Początkowo, co 10-15 minut podjeżdża

autokar, 55 osobowy lub większy – jadą też piętrowe, około 80 osób. Prócz tego auta osobowe, busy itp. Najczęściej kobiety z dziećmi, które zostawiły za sobą wszystko – mężów, domy, pracę... W kolejnych dniach trzeba było się poważnie przeorganizować. Stały wyspecjalizowane „stoiska”: z napojami (kawa, herbata, kakao, mleko, woda mineralna, soki), kolejne z suchym prowiantem i pakietami do zabrania na drogę (jogurty, owoce, musy owocowe, słodczyce, kanapki, drożdżówki), dalej ciepłe zupy, gorące naleśniki i kanapki, zabawki dla dzieci, na kolejnym lekarstwa i środki higieniczne dla dorosłych (szczoteczki do zębów, pasty, podpaski) i dla dzieci (kremy, chusteczki nawilżane, pampersy). Kilka dni później pojawiły się food-trucki z frytkami i kiełbaskami. W ostatnich tygodniach nawet pizza z opalanego drewnem pieca. Uchodźcy często nie mają czasu na spakowanie podstawowych rzeczy, dlatego pojawiło się stoisko z ubraniami. Operatorzy sieci komórkowych ustawiają stoisko z bezpłatnymi kartami telefonicznymi. Docierają ciężarówki z darami z zagranicy. Jeden z miejscowych przedsiębiorców udostępnia powierzchnię magazynową do przechowywania darów, których jest coraz więcej. Jedną z mieszkańek gminy rozpoczyna akcję szycia poduszeczek dla dzieci. To był strzał w dziesiątkę!

To miejsce wygląda jak bazar, lecz różnica jest taka, że wszystko dla ukraińskich uchodźców jest „bieżkosztowo”, czyli za darmo. Całość finansowana jest tylko i wyłącznie przez osoby fizyczne, miejscowe firmy, hurtownie, sklepy, piekarnie, restauracje, różne stowarzyszenia.

W połowie marca dołącza pomoc instytucjonalna. Wojewoda rozpisuje konkurs, który wygrywa Centrum Wolontariatu w Lublinie. Do MOPetów dołączają profesjonalni wolontariusze. CW ma w dyspozycji środki finansowe, które w znacznym stopniu wspomagają zakupy dla potrzeb uchodźców. A potrzeby nadal są ogromne. Koordynatorzy akcji szacują, że dzienny koszt to nawet około 40 tys. zł. Dlaczego pomagają? Bo tak trzeba...

Zrobiło się z tego poważne przedsięwzięcie, skomplikowane logistycznie. Zatem, aby usprawnić pomoc, komunikację i zarządzanie - na Facebooku powstała grupa PUŁAWY – MOP Markuszów Pomoc Uchodźcom z Ukrainy. Ważne aktualne informacje publikowaliśmy również na swoim Facebooku Gmina Markuszów. Powstał „w chmurze” grafik w postaci elektronicznej, całodobowych dyżurów wolontariuszy, koordynatorzy stali, pracujący na MOP, koordynatorka odpowiadająca za grafik dostarczania zup i innych ciepłych dań... Zachęcano znajomych obywateli Ukrainy do pomocy w tłumaczeniu.

Akcja pomocowa jest spontaniczna, ale dobrze zorganizowana: wolontariusze noszą odblaskowe kamizelki i identyfikatory, przy stoiskach z darami są napisy po ukraińsku. Została również założona zbiórka pieniężna, z której środki są przeznaczane na zaspokajanie najpilniejszych potrzeb na MOP Markuszów.

Ukraińscy uchodźcy bardzo chętnie i wielką wdzięcznością korzystają z tego, że mogą zjeść coś ciepłego, dostać leki, napić się kawy. Są bardzo wdzięczni za to, co dla nich robimy. dziękują wolontariuszom, niektórzy płaczą ze wzruszenia...

- Bardzo dziękuję wszystkim Polakom, że tak pomagają Ukraincom. Jestem bardzo przyjemnie, mile zaskoczona taką solidarnością. Wielkie dziękuję dla was wszystkich - mówi Swietlana z Kijowa, trzymając w ręku "pakiet pierwszej potrzeby". „Chciałabym się z wami podzielić tym, jak bardzo doceniam pomoc Polaków. Jesteśmy jak siostry i bracia. Polacy dzielą się dosłownie wszystkim z ukraińskimi uchodźcami.” - słyszymy na filmie nagrany przez Katię – Ukraińską tiktokerkę.

I tak, dzięki Ludziom Dobrej Woli pracujemy do końca czerwca...

30 czerwca Radosław Szczęch w Dzienniku Wschodnim opisał to co się działo na MOP Markuszów: „Po czterech miesiącach nieustannej pomocy, tysiącach usmażonych naleśników, hektolitrach ugotowanych zup i setkach wydanych paczek – wolontariusze z Markuszowa, Puław i okolic kończą swoją charytatywną przygodę. To była jedna z największych oddolnych i obywatelskich charytatywnych akcji w historii województwa lubelskiego. Od wybuchu wojny na Ukrainie przez ponad cztery miesiące, setki mieszkańców zaangażowało się w pomoc przyjeżdżającym do naszego kraju Ukraincom.”

**Jeszcze raz dziękujemy tym wszystkim,
którzy stwierdzili, że chcą i muszą pomóc!
Wszystkim MOPetom i DARCZYŃCOM**

**Wielkie podziękowania
dla BP Polska i McDonald's.**

**Wszystkim osobom prywatnym, których nie
jesteśmy w stanie wymienić. Zawszad...**

**Nie tylko z gminy Markuszów, z powiatu
puławskiego, z całego województwa lubelskiego,
ale z całej Polski i z zagranicy.**

**Księdzu Proboszczowi Maciejowi za inicjatywę.
Wszyscy jesteście WIELCY!!!**

Bożena Tkaczyk-Żurawska

KOBIETA WIELU PASJI

Ile pasji może mieć człowiek?

Jak znaleźć czas na ich realizację?

**Zapytaliśmy o to Panią Prezes Stowarzyszenia
Kobiet Aktywnych Gminy Markuszów
Teresę Nowaczyk z Kalenia.**

Jak zaczęła się Pani przygoda ze Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych?

- Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych Gminy Markuszów powstało 14 lat temu. Koła gospodyń w tym czasie trochę zaprzestały swojej działalności. Inicjatorką powstania stowarzyszenia była Jola Pecio z Zabłocia. Nasze stowarzyszenie na początku działalności liczyło około 50 członkiń. Z biegiem czasu to się zmieniło, ponieważ nie wszyscy mieli czas, może ochotę na wspólne działania. Obecnie nasze stowarzyszenie liczy 24 członkinie. Głównym naszym celem było przywrócenie dawnych tradycji, kultywowanych kiedyś na wsi. Nasze stowarzyszenie odwzorowywało stare potrawy - na przykład pierogi z farszem mięsny, ruskim, gryczanym. Za nasze potrawy zdobywamy wyróżnienia na dożynkach powiatowych, wojewódzkich. Organizujemy różne festyny.

Wiele osób kojarzy Pani osobę z przedstawieniami teatralnymi nawiązującymi do ludowych tradycji, jak rozwijała się Pani pasja teatralna?

- Pewnego razu na spotkaniu stowarzyszenia, zrodził się pomysł, aby założyć jakiś zespół teatralny, bo w naszym repertuarze starodawnych pieśni była piosenka „Kalina”. W przygotowaniach pomaga nam wiele osób, scenariusze pisze Ela Wójtowicz. Bardzo nas wspiera Gminy Ośrodek Kultury wraz z dyrektorem p. Sławomirem Łowczakiem.

Przygotowaliśmy do tej pory trzy przedstawienia. Pierwsze nasze przedstawienie to „Kupała”, przypominające o zwyczajach i obrzędach nocy świętojańskiej. Drugie to „Swaty”, inaczej zaręczyny. W inscenizacji pokazujemy jak w dawnych czasach wydawano pannę za męża. Trzecim są „Poprawiny”, które odbyły się tydzień po weselu. Pierwszymi widzami naszych występów są zawsze

mieszkańcy Gminy Markuszów, którzy zawsze przyjmują nas bardzo serdecznie. Występowaliśmy w wielu miejscowościach: w Nałęczowie, Stoczku Łukowskim, Bronicach, ale także w Warszawie - gdzie nasze pieśni rozbrzmiewały na całym Placu Zamkowym. W naszych przedstawieniach biorą udział także dzieci, młodzież, zachęcać ich na szczęście nie trzeba. Cieszymy się, że tradycja jest kultywowana przez najmłodsze pokolenie.

Czy łatwo jest łączyć obowiązki codzienne z pracą społeczną?

- Jak to się mówi w prostych słowach - można wszystko. Trzeba tylko tak ułożyć domowe obowiązki, żeby wystarczyło czasu na próby .

A co Pani rodzina na Pani działalność społeczną?

- Muszę powiedzieć, że bliscy mnie wspierają, rodzina pomaga, nikt nie odmawia. Żadnych przeszkód rodzina nie stawia.

Co daje Pani praca na rzecz naszej małej ojczyzny?

- Po pierwsze satysfakcję. Produkty tworzone przez nasze członkinie są sprzedawane na różnych festiwalach, dożynkach. Za zebrane w ten sposób fundusze organizowaliśmy wyjazdy do teatru, kina, parków.

Jest Pani znana w bliższej i dalszej okolicy ze swojego talentu kulinarnego. Lubi Pani gotować?

- Gotowanie jest moją drugą pasją. W kuchni nigdy mi się nie nudzi. Moje koleżanki ze stowarzyszenia też dobrze gotują, dlatego w czasie spotkań wymieniamy się przepisami i dobrymi radami. Gotować nauczyła mnie babcia, której od najmłodszych lat towarzyszyłam w kuchni. Przepisy kulinarne wymyślałam sama, korzystam też z dawnych książek kucharskich.

Jest Pani osobą aktywną w wielu dziedzinach życia, jakie rady dałaby Pani seniorom, żeby żyło im się przyjemniej, aktywniej?

- Sekretem życia w dobrej formie jest być zawsze aktywnym fizycznie, mieć chęci do działań. Każdy senior powinien zapomnieć o chorobach, nauczyć się z nimi żyć. Nadszedł czas zadbać o siebie - polecam dużo spacerów, spotkań z rodziną, przyjaciółmi. Warto też uczestniczyć w życiu społecznym swojej miejscowości, nie wolno zamykać się w domu.

Dziękujemy za rozmowę.

Wywiad przeprowadziły **Sylvia Pecio i Amelia Nowaczyk** uczennice klasy VII b Szkoły Podstawowej w Markuszowie. Zdjęcia ze zbiorów pani Teresy Nowaczyk

Gospodarstwo ekologiczne SKARBY NATURY

Gościmy dziś u Państwa
Jolanty i Eligiusza Peciów,
którzy prowadzą Gospodarstwo ekologiczne
SKARBY NATURY na Zabłociu.

**- Chcielibyśmy zapytać - jak to się wszystko zaczęło?
Skąd pomysł na ekologiczne gospodarstwo?**

Ponad 25 lat temu przyjęliśmy od rodziców tradycyjne gospodarstwo rolne położone w Zabłociu. Dzięki ciężkiej pracy oraz ogromnemu zaangażowaniu dzisiaj nasze gospodarstwo jest certyfikowanym gospodarstwem ekologicznym uprawiamy w nim między innymi rośliny zbożowe, oleiste, strączkowe oraz zioła. Specjalizujemy się głównie w uprawie roślin starodawnych do niedawna prawie zapomnianych, które dzięki swym niepowtarzalnym walorom stopniowo znów zyskują na popularności.

- Jakie to są rośliny i produkty?

Są to między innymi orkisz, samopsza, płaskurka, krzyca, lnianka zwana rydzem oraz lędźwian. Uprawiamy też wiele bardziej popularnych roślin jak proso, gryka, rzepak i wiele innych. Pozyskiwane nasiona staramy się sami przetwarzać, konfekcjonować i bezpośrednio sprzedawać w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego. Nasze produkty to: olej tłoczony na zimno z nasion lnu złocistego, lnu brązowego, olej rzepakowy, rydzowy, z gorczycy, słonecznikowy, z pestek dyni, z ostropestu, z czarnuszki, z wiesiołka, z krokosza, mąki: orkiszowa, z samopszy, z płaskurki, z krzycy, żytnia, jagłana, gryczana, kasze: jagłana, gryczana, biała niepalona, oferujemy też poduszki z łuską gryki lub orkiszu. Nasze produkty są w 100% naturalne. Nie zawierają żadnych sztucznych dodatków. Stanowią pewne i cenne źródło niezwykle ważnych składników odżywczych. To co wyróżnia nasze produkty to jest ich świeżość. Dzięki ograniczonej skali produkcji, przy jednoczesnym zachowaniu jej regularności oraz dzięki maksymalnemu skróceniu łańcucha dostaw do podstawowego poziomu producent-klient oferowane przez nas produkty są zawsze świeże. Ma to istotny wpływ nie tylko na zachowanie pełnej wartości odżywczej, ale również na niepowtarzalne walory smakowe. Ważne są tu również stosowane przez nas metody produkcji. Mąki i kasze wytwarzamy korzystając

z tradycyjnych maszyn, w taki sposób jak robili to nasi dziadkowie, co dodatkowo nadaje im wyjątkowości i niepowtarzalności. Z tego też powodu niektóre z naszych produktów zostały zgłoszone i zarejestrowane na oficjalnej liście produktów tradycyjnych. Produkcja oleju odbywa się na specjalnych prasach ślimakowych, całkowicie na zimno, bez wstępnego podgrzewania nasion. Po wyłoczeniu, olej nie jest poddawany żadnemu oczyszczaniu ani nawet filtracji. Nasze oleje są całkowicie naturalne, nierafinowane, produkowane metodą tradycyjną bez użycia środków chemicznych, przeciwutleniaczy, konserwantów i wysokiej temperatury, która mogłaby niekorzystnie wpłynąć na zawartość niezbędnych nienasyconych kwasów tłuszczowych (NNKT).

- Do czego Pani najczęściej używa Swoich produktów?

Można powiedzieć, że są podstawowym surowcem w przyrządzaniu potraw. Od kilku lat z naszych pełnoziarnistych mąk sama piekę chleb, tradycyjny na zakwasie bez dodatku drożdży. Do naleśników używam mąki z samopszy. Ciasto na pizzę jest bezkonkurencyjne z płaskurki. Naszego oleju używam do sałatek i jako dodatek do różnych potraw. Jest w czym wybierać, bo mamy ich aż 11 rodzajów. Rewelacyjnie smakują śledzie w oleju rydzowym. I oczywiście nie może zabraknąć kasz. Uwielbiam naszą gryczaną białą niepaloną w różnych postaciach, a jagłaną na słodko.

- Wiemy, że Państwa produkty cieszą się dużym uznaniem i zdobywają prestiżowe nagrody.

To prawda, wciąż poszerzają grono swoich zwolenników. Nie tylko rosnące zainteresowanie i dobre opinie klientów świadczą o jakości naszych produktów, ale również nagrody i wyróżnienia, którymi doceniono naszą pracę pasję i zaangażowanie. Jest wśród nich dwukrotnie zdobyta „Perła” w konkursie „Nasze Kulinarne Dziedzictwo Smaki Regionów” jedna za Oleje z Zabłocia i druga w ubiegłym roku za Białą kaszę gryczaną z Zabłocia, „Najlepszy Smak Lubelszczyzny” w ramach „Europejskiego Festiwalu Smaku”, wyróżnienie w ramach konkursu „Orły Rolnictwa” tygodnika Wprost i wiele innych.

- Produkcja to nie wszystko czym się Państwo zajmujecie?

W naszej siedzibie w Zabłociu funkcjonuje też „Izba Produktów Lokalnych” w której można nabyć nasze produkty certyfikowane znakiem promocyjnym „Marka Lokalna Zielonego Pierścienia”. Mamy tu również „Miejsce Przyjazne Rowerzystom”, położone przy jednym ze szlaków „Krainy Rowerowej”. Turyści mogą tu odpocząć pośród upraw roślin, których być może jeszcze nigdy wcześniej nie widzieli.

Jesteśmy też „Zagrodą Edukacyjną” - jednym z obiektów „Ekomuzeum Lubelszczyzny - Żywa Tradycja” i częścią sieci ścieżek edukacyjnych „Z lasu, pola i ogrodu”. Nasze zróżnicowane programy edukacyjne, takie jak warsztaty, pokazy czy inne prezentacje skierowane są do różnych grup wiekowych - od dzieci przedszkolnych szkolnych, przez młodzież, osoby dorosłe i seniorów. W naszym małym skansenie zgromadziliśmy wiele maszyn i urządzeń służących dawniej uprawie i przetwórstwu w gospodarstwie. Chętnie pokazujemy i opowiadamy o tym, co jest naszą pasją. **Bardzo serdecznie zapraszamy wszystkich do odwiedzenia nas w Zabłociu.**

- Dziękujemy Państwu za rozmowę.

MISTRZYNI Z SĄSIEDZTWA

W pewien kwietniowy dzień całą klasą IV wybraliśmy się do stadniny w Wólce Kątnej, aby porozmawiać z właścicielką – panią **Olga Michalik**. Nasza rozmówczyni to utytułowana wielokrotna mistrzyni Polski w ujeżdżeniu, reprezentantka naszego kraju na Mistrzostwach Europy w 2009 r., trenerka, której podopieczni zdobyli dwanaście medali na Mistrzostwach i Pucharach Polski, założycielka stadniny i hotelu dla koni w Wólce Kątnej, mieszkanka naszej gminy i osoba, która pomimo ogromnych sukcesów pozostała niezwykle skromna. Pani Olga przywitała nas niezwykle miłym sposobem, udzieliła wywiadu i sprawiła nam miłą niespodziankę – wszystkie chętne osoby mogły przejechać się konno.

Chcemy serdecznie podziękować Pani Oldze za poświęcony czas i zarażenie nas pasją do koni.

Patrycja: Skąd wzięła się u Pani pasja do koni?

Pani Olga: Od najmłodszych lat uwielbiałam konie. Podziwiałam je w telewizorze. Ciągle prosiłam mamę, aby kupiła mi konia. Ona się śmiała i pytała, gdzie będziemy go trzymać, bo mieszkaliśmy w bloku. Odpowiadałam jej, że na balkonie. Od 12 roku życia zaczęłam jeździć na nauki do stadniny. Początkowo trenowałam dwa razy w tygodniu po 45 minut, jednak potem chciałam ćwiczyć już codziennie.

Natalia: Jakie predyspozycje trzeba mieć, aby jeździć?

- Najważniejsze są chęci. Ważny jest też dobry kontakt ze zwierzętami. Jeżeli ktoś nie lubi zwierząt, nie będzie jeździł.

Bartek: Jakie konkurencje wyróżnia się w jeździectwie i w której Pani się specjalizuje?

- Jest bardzo dużo konkurencji. Wymienię podstawowe: ujeżdżenie, którym ja się zajmuję; skoki przez przeszkody i konkurencja koronna – WKKW, czyli Wszechstronny Konkurs Konia Wierzchowego. W skład WKKW wchodzi ujeżdżenie, skoki i próba terenowa, podczas której bardzo szybko się galopuje i zalicza przeszkody. Kiedyś te tory przeszkód były naturalne (np. zawałone drzewa), obecnie są budowane przez organizatorów.

Igor W.: W ilu zawodach brała Pani udział?

- To jest bardzo trudne pytanie. W ogromnej ilości startowałam i dużą część z nich wygrałam. Mój największy sukces to udział w Mistrzostwach Europy Seniorów w 2009 r. Dlaczego? Ponieważ z powodu ogromnej konkurencji, bardzo trudno jest zakwalifikować się na te zawody. Udział Polaków w tych mistrzostwach jest dużym sukcesem.

Mateusz: Czy na olimpiadzie są zawody w jeździectwie?

- Tak, jest ujeżdżenie, skoki i Wszechstronny Konkurs Konia Wierzchowego. Konie biorą też udział w tzw. pięcioboju nowoczesnym.

Lena P.: Czy uczestnicy zawodów mają specjalny strój?

- Tak, są przepisy, które określają ubiór zawodnika. Każdy startujący musi mieć długie, wąskie buty z ostrogami, rękawiczki, kask lub melonik oraz marynarkę. W ujeżdżeniu w wysokich konkursach wymagana jest tzw. jaskółka - dłuższa marynarka przypominająca frak; natomiast w skokach, w WKKW oraz w niskich konkursach w ujeżdżeniu obowiązuje krótka marynarka.

Ewelina: W jakim celu używa się ostróg?

- Jest to taka dodatkowa pomoc dla zawodnika. Dotykając nimi konia, przekazujemy mu informację, impuls. Należy ich używać z wielkim wyczuciem, aby nie zrobić zwierzęciu krzywdy. Ludzie na początku nauki nie dostają ostróg. Trzeba być dobrze przygotowanym, aby ich używać.

Igor Z.: Na ilu koniach Pani jeździła na zawodach?

- Myślę, że na około 30 - 40 koniach.

Anastazja: Jak nazywają się Pani konie i który jest Pani ulubionym?

- Wszystkie konie są moimi ulubionymi. Mam w stadninie trzy własne konie: Sandro, na którym was dziś przywitałam; czarnego Aramisa i kasztanowego Wiktora. Dwa ostatnie to już emeryci. Dużo razem przeszliśmy, dużo razem wygraliśmy. Należy im się odpoczynek i dobra opieka.

Lenka O.: Czy konie mogą być niebezpieczne?

- Oczywiście że tak, tak jak każde inne zwierzęta.

Wiktor: Po czym można poznać Humor konia?

- Humor konia można poznać, tak jak u ludzi, po mimice. Pozycja uszu nam dużo może powiedzieć. Jak koń ma uszy nastawione do przodu - jest zadowolony, jak ma je z tyłu - jest zdenerwowany. Teraz Sandro rusza uszami, bo chce posłuchać naszej rozmowy.

Hubert: Czym różni się koń gorącokrwisty od zimnokrwistego?

- Koń gorącokrwisty, to taki jak Sandro, ma długie, cienkie nogi i fajną, wysportowaną sylwetkę. Takie konie biorą udział w zawodach. Zimnokrwiste to tzw. konie ciężkie, używane do pracy.

Wiktoria: Co jedzą konie, czy mają swój przysmak?

- Konie uwielbiają banany. Naprawdę. Konie w naturze jedzą tylko trawę. Udomowione karmi się sianem, owsem i specjalnymi paszami. Lubią też kukurydzę, wysłodki buraczane, marchewki i jabłka. Konie uwielbiają też arbuzy.

Lenka P.: Skąd wziął się pomysł założenia stadniny?

- Zawodowo zajmuje się trenowaniem ludzi i koni. Chciałam się rozwinąć i założyć własną stadninę, gdzie mogłabym to robić. Długo szukałam odpowiedniego terenu i w końcu znalazłam go w Wólce. W naszej stadninie mieszka 9 koni, bo tyle mamy apartamentów.

Szymon D.: Czy uczy Pani jeździć innych?

- Tak, od 15 roku życia uczę innych i w tym miejscu się pochwalę - moi podopieczni zdobyli 12 medali w Mistrzostwach i Pucharach Polski.

Ewelina: Czy są szkoły dla instruktorów?

- Są specjalne kursy dla instruktorów. Na całym świecie jest też tak, że w pewnym momencie zawodnik zaczyna przekazywać swoją wiedzę innym.

Filip: Czy oprócz koni znajduje Pani czas na inne pasje?

- Niestety, nie - praca z końmi pochłania cały mój czas.

Uczniowie: Dziękujemy Pani za rozmowę.

Pani Olga: Ja również Wam bardzo dziękuję.

Cyberprzestępczość

Praktycznie każdy z nas jest użytkownikiem telefonu komórkowego, posługuje się kartą płatniczą, dokonuje zakupów poprzez sieć internetową, opłaca rachunki korzystając z komputera. Można powiedzieć, że w chwili obecnej cyberprzestrzeń otacza nas dosłownie wszędzie. Czy sobie tego życzymy, czy nie. Czym jest zatem cyberprzestępczość? Mówiąc najprostszym językiem - cyberprzestępczość dotyczy przestępstw popełnianych w internecie oraz za pomocą internetu oraz przestępstw popełnianych za pomocą komputera. Niestety jest zjawiskiem narastającym, niebezpiecznym i przynoszącym przestępcom duże dochody, a ich „pomysłowość” w zakresie wyłudzenia naszych danych zmienia się z każdym miesiącem.

Co niesie ze sobą zagrożenie? Bardzo często to, czego używamy najczęściej, np. komunikatory - WhatsApp, Facebook, Viber, Stanowi one zagrożenie i okazję do wyłudzenia danych.

Użycie portali internetowych daje oszustom duże pole manewru w zakresie wyszukiwania swojej potencjalnej ofiary. Jedną z takich metod jest atak typu **phishing** - z wykorzystaniem mediów społecznościowych, na przykład Facebooka, Twittera, Instagrama, w celu kradzieży danych osobowych. Jest to bardzo przebiegła metoda, której celem jest nakłonienie nas do ujawnienia tak cennych informacji, jak np. numer karty kredytowej, konta bankowego czy też numeru ubezpieczenia. Cyberoszuści najczęściej wysyłają wiadomości e-mail, które wyglądają bardzo wiarygodnie - łudząco przypominają te, które wysyłają nam np. banki czy instytucje państwowe. Tego typu wiadomości często zawierają odnośnik do fałszywej strony, która również bardzo przypomina oryginalną i bardzo dobrze znaną nam stronę (zazwyczaj różnią się one detalami). Wówczas podajemy tam swój identyfikator i hasło, np. do bankowości online, co następnie wykorzystują oszuści, okradając nas z oszczędności. Wiadomości phishingowe często wysyłane są również za pośrednictwem portalu społecznościowego ze skradzionych kont zarejestrowanych przez znajomych potencjalnej ofiary. Zwykle imitują one krótkie prywatne wiadomości i zawierają pytanie typu: „czy osoba na tym zdjęciu to ty?” oraz odsyłacz do wspomnianego zdjęcia. Jednak po kliknięciu odsyłacza użytkownik zostaje przekierowany na fałszywą stronę logowania Facebooka, która zawiera standardowy komunikat „Aby kontynuować, zaloguj się”. Jeżeli użytkownicy nie nabiorą podejrzeń i podadzą swoje dane uwierzytelniające, zostaną one natychmiast wysłane cyber-przestępcom. Co dzieje się dalej? Podoszywając się pod nas, cyberprzestępcy mogą na przykład napisać do bliskiej nam osoby prośbę o przesłanie określonej sumy kodem BLIK (**oszustwo metodą na BLIK**). Zwykle są to prośby o drobne kwoty, a tłumaczenie często jest takie, że mamy potrzebę niezwłocznego zakupu za zakupy, a zapomnieliśmy wziąć ze sobą kartę płatniczą. Po wpisaniu kodu w okienku transakcji i zatwierdzeniu płatności w aplikacji, środki są automatycznie pobierane z konta, jednak okazuje się, że kwota jest dużo większa niż sugerowana.

Włamanie na konto bankowe phishing – na dopłatę, to bardzo powszechny proceder. Polega on na tym, że oszust odnajduje nasz numer i podając się za firmę kurierską informuje, że ma dla nas przesyłkę. Lecz, żeby ją odebrać musimy uiścić dodatkową opłatę w wysokości kilku złotych. Jeżeli akurat czekamy na jakąś przesyłkę, to wyzbywamy się podejrzeń i dokonujemy wymaganej opłaty za pośrednictwem przesłanego nam przez oszusta linku. W rzeczywistości jest to podrobiona strona, mająca za zadanie przechwycić nasze dane do logowania. Oszuści wykorzystują później przechwycone dane do wykonywania znacznie większych transakcji na duże sumy pieniędzy. Jednym z najpopularniejszych, a zarazem najpoważniejszych przestępstw dotyczących bankowości online jest tzw. **skimming**. Polega ono na kradzieży danych zapisanych na karcie płatniczej poprzez kopiowanie paska magnetycznego i stworzenia duplikatu karty,

a następnie wypłaty z niej pieniędzy. Do skimmingu może dojść niemal w każdym miejscu – urządzeniami kopiującymi mogą być terminale płatnicze, do których wkładamy kartę. Co więcej, cyberprzestępcy montują takie urządzenia również w bankomatach. Jak się uchronić się przed skimmingiem? Przy dokonywaniu płatności kartą nigdy nie przekazujemy jej sprzedawcy lub kelnerowi, nie pozwalajmy też na to, by się z nią oddalił. Oprócz tego zawsze korzystajmy z bankomatów znajdujących się przy instytucjach finansowych lub w miejscach ruchliwych i wyeksponowanych. Trzeba też pamiętać by przy wpisywaniu PIN-u, zawsze zasłaniać klawiaturę drugą ręką.

Oszustwo z wykorzystaniem giełd kryptowalutowych i portali inwestycyjnych. Proceder ten może między innymi polegać na podstawieniu w sieci internet osobom zainteresowanym zainwestowaniem swoich środków sfinansowanych artykułów zachęcających do inwestycji np. w kryptowaluty. Często są to tzw. „jedyne okazje”, a promocja trwa tylko dziś. Rejestracja odbywa się za pomocą formularza kontaktowego, do którego odnośnik umieszczony jest w tekście. W celu rejestracji niezbędne jest podanie pełnych danych osobowych, numeru telefonu, adresu e-mail. W niedługim czasie „konsultant” oddzwania na podany numer do osoby zainteresowanej inwestycją. W rozmowie zapewnia o legalnej działalności podmiotu oraz możliwości uzyskania szybkiego zysku. Do podjęcia współpracy niezbędne jest wpłacenie opłaty wpisowej, która umożliwi założenie „indywidualnego konta inwestycyjnego”. Kontakt odbywa się wyłącznie telefonicznie lub poprzez komunikator. Jako oficjalny adres siedziby firmy wskazany w ofercie jest adres poza granicą RP. Sprawcy telefonują z urzędów zarejestrowanych w różnych krajach. Oddzwonienie na numery, z których telefonują sprawcy jest niemożliwe. Osoby zainteresowane inwestowaniem, wskutek namowy sprawców, dokonują instalacji na swoich urządzeniach oprogramowania o nazwie AnyDesk lub TeamViewer, które umożliwiają zdalną obsługę komputera. W ten sposób sprawcy przejmują kontrolę nad naszym urządzeniem, wchodzi na nasze konto bankowe i często na naszych oczach dokonują przelewów na swoje zagraniczne konta lub zaciągają bardzo wysokie kredyty. Oszustwa związane z działaniem portali zakupowych typu Vinted, OLX, Allegro. Osoba sprzedająca produkt na aukcji internetowej znajduje kupca na przedmiotową rzecz. Po czym otrzymuje informację od kupującego, iż właśnie zakupił przedmiot wystawiony na aukcji i zapłacił za niego. Jednakże pieniądze są do odebrania tylko po wejściu w wysłany link. Sprzedawca otrzymuje link, po kliknięciu w niego przekierowywany jest na stronę łudząco podobną do strony, na której wystawiał swoje przedmioty. Jest na niej formularz z prośbą o podanie danych z karty, takich jak numer karty płatniczej, data ważności, kod CVV oraz aktualny stan konta. Po wypełnieniu formularza oszuści są już w posiadaniu wszystkich informacji, by wyczyścić nam konto. Potrzebują tylko kodu do autoryzacji, który przychodzi do sprzedającego w wiadomości SMS. Kod wpisany do formularza jest kodem autoryzującym wypłatę środków z konta przez oszusta. **Jak zatem ustrzec się przed tego typu oszustwami?** Powinniśmy pamiętać o tym, aby nie podawać nikomu swoich danych do logowania się na konto bankowe oraz danych kart. Nie otwierajmy żadnych wiadomości, co do których mamy wątpliwości. Pamiętajmy o tym, że banki i inne instytucje nie wymagają od nas podawania danych do logowania się czy danych kart przez wiadomości e-mail. Nie wkładajmy także żadnych zdjęć kart i naszych dokumentów w mediach społecznościowych lub na innych stronach. **Nie wchodźmy na podejrzane strony internetowe i nie pobierajmy plików z niesprawdzonych źródeł.** Na naszym komputerze zainstalujmy program antywirusowy, który będzie regularnie skanował dysk i sprawdzał nasze działania on-line. Bardzo ważne jest aktualizowanie systemu operacyjnego oraz oprogramowania.

**opracował: podinspektor Tomasz Tomaszewski
Komendant Komisariatu Policji w Kurowie**

Z życia naszej szkoły...

Zaraz po nowym roku wznowiliśmy działalność w nadziei, że nie będziemy musieli uczyć się zdalnie. Tak się też stało. Dzięki temu w drugim semestrze roku szkolnego 2021/2022 nasi uczniowie uczyli się cały czas w klasach szkolnych. Dzięki temu mogliśmy zrealizować wiele ciekawych inicjatyw edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych. Zorganizowaliśmy wycieczki m.in. na Roztocze (klasy 4), do Kazimierza Dolnego (klasy 6 i 7), spływ kajakowy (klasa 8b), wycieczka trzydniowa Toruń, Gdańsk, Malbork (klasy 7 i 8), Magiczne Ogrody w Trzciankach (odział przedszkolny i klasa 1), wyjazd do Centrum Spotkania Kultur w Lublinie oraz wiele innych.

Od lutego aktywnie uczestniczyliśmy w działaniach na rzecz uchodźców z Ukrainy. Przyjęliśmy do naszej szkoły ośmioro dzieci z Ukrainy, zorganizowaliśmy dla nich lekcje języka polskiego, zadaliśmy o ich przygotowanie do szkoły. Staraliśmy się zapewnić naszym uczniom dobrą atmosferę uczenia się. W szkole organizowane były zbiórki pieniężne, żywności i środków czystości, które przekazywaliśmy na MOP w Markuszowie. Zorganizowaliśmy Pierwszy Dzień Wiosny pod hasłem pokoju na świecie. Nasi uczniowie pod kierunkiem nauczycieli nagrali również teledysk dla żołnierzy stacjonujących na granicy. Dzięki wartościom, które codziennie przekazujemy naszym uczniom w działaniu, stajemy się szkołą otwartą na potrzeby innych. Pielęgnowujemy jako społeczność ważne wydarzenia z kart historii Polski m.in. obchodziliśmy **uroczystość upamiętniającą Katyń**, która znalazła się na wojewódzkiej mapie obchodów umieszczonej na stronie Kuratorium Oświaty w Lublinie. Uczestniczyliśmy również w obchodach **3 majowych** w szkole i w gminie. Krzewiliśmy wiedzę na temat lokalnej historii Markuszowa m.in. poprzez zwiedzanie Kościoła Mariawitów (Łany).

Po raz pierwszy w naszej szkole został zorganizowany przez wychowawcę oddziału przedszkolnego p. Ewę Ciupę **Dzień Rodziny**. Składamy serdeczne podziękowania dla rodziców za współtworzenie tego ważnego wydarzenia. Dzieci przygotowały piękne artystyczne przedstawienie czym wzruszyły dyrekcję, nauczycieli i rodziców. Mamy nadzieję na kontynuację tego ważnego rodzinnego święta.

W kwietniu odbyło się spotkanie z policjantką z komisariatu w Kurowie i z uczniami z XVIII LO w Lublinie, które miało na celu zachęcenie młodych ludzi do wyboru szkoły średniej o profilu policyjnym, a w przyszłości zawodu policjanta. W maju odbył **egzamin na kartę rowerową**, dzięki czemu nasi uczniowie poznali zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz praktycznie przygotowali się do jazdy rowerem z uwzględnieniem przepisów ruchu drogowego. Wszyscy zdali ten ważny egzamin – zatem serdeczne gratulacje.

Nasi uczniowie brali udział w wielu konkursach i turniejach sportowych. Zdobyliśmy **II miejsce w Turnieju Powiatowym „Z podwórka na stadion” Tymbark**”, a nasza uczennica **Monika Suska została finalistką konkursu matematycznego** organizowanego przez Lubelskiego Kuratora Oświaty. Sukcesy odnosiliśmy również w konkursie matematycznym Kangur oraz w konkursie z języka angielskiego FOX. Serdecznie gratulujemy uczniom, rodzicom i nauczycielom.

W czerwcu 2022 szkoła świętowała Dzień Dziecka. Z tej okazji zorganizowaliśmy wspólnie z Radą Rodziców festyn dla naszych uczniów. Były dmuchańce, wata cukrowa, popcorn, warsztaty florystyczne, fryzjerskie i stylistyczne dla naszych uczniów. Bezcennym darem jest widzieć radość na twarzach naszych uczniów. W czerwcu odbyły się pierwsze **Szkolne Zawody o Puchar Wójta Gminy Markuszów**, które sprawiły ogromną frajdę naszym uczniom. Uczniowie rywalizowali w pięciosobowych drużynach, z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa. Wygrała drużyna z klasy 4b. Serdecznie gratulujemy.

Czerwiec to również **Święto naszego Patrona Jana Pocka**. Z tej okazji wzruszającą uroczystość przygotowała klasa 2 pod kierunkiem p. Bogumiły Bogusz. Podczas uroczystego apelu przypomnieliśmy sobie biografię poety oraz jego wzruszające do łez wiersze.

22 czerwca odbyło się również pożegnanie klas 8, które w tym roku zdały egzamin i z bardzo dobrymi wynikami ukończyły szkołę. Były łzy wzruszenia, uściski i podziękowania za trud wychowawczy dla nauczycieli i rodziców. Po południu odbył się pierwszy po okresie pandemii bal ósmoklasisty.

W szkole realizujemy wiele wartościowych projektów. Przede wszystkim mają one wartość edukacyjną i wychowawczą dla naszych uczniów. Realizujemy program Szkoły Uczącej się poprzez wdrażanie do praktyki szkolnej oceniania kształtującego.

Staramy się również, żeby nasza szkoła była miejscem przyjaznym dla uczniów. Dzięki dobrej współpracy z Urzędem Gminy Markuszów pozyskaliśmy fundusze na remont biblioteki szkolnej. Zakupiliśmy z nich około 400 nowych książek dla naszych uczniów, żeby rozwijać zainteresowania czytelnicze. Biblioteka zyskała nowy wygląd. Przeorganizowaliśmy przestrzeń tak, by powstała czytelnia dla uczniów, a nowe sofa i krzeselka nadały jej nowoczesności i praktyczności.

Dzięki zaangażowaniu wszystkich pracowników udało się pomalować pierwsze piętro szkoły w całości. Sale lekcyjne są czyste i zadbane, a korytarz szkolny odświeżony. To co nas motywuje do nieustającej pracy, to słowa naszych uczniów: „Lubimy naszą szkołę”.

Dyrektor szkoły Agnieszka Hanna Mroczek

Uczniowie, którzy w roku szkolnym 2021/22 otrzymali promocję z wyróżnieniem:

Klasa IV a Dawid Buczkowski 5,08, Krystian Lipiński 5,08, Rafał Firlej 5,00, Wiktoria Rejmak 4,92.

Klasa IV b Anastazja Wójcik 5,52, Wiktor Pawłowski 5,17, Igor Wójcik 5,08, Bartosz Kozak 5,00, Hubert Tomaszewski 4,83, Szymon Chabros 4,75, Wiktoria Pecio 4,75.

Klasa V a Tomasz Jańczak 4,85, Franciszek Kobus 4,85.

Klasa V b Lena Furdal 5,31, Wojciech Nowak 5,31, Katarzyna Nakonieczna 5,23, Zuzanna Gawron 5,00, Igor Pawłowski 5,00, Agata Żak 4,85, Błażej Haba 4,77.

Klasa VII b Sylwia Pecio 4,93.

Klasa VIII a Martyna Furtak 5,56, Kamila Pecio 5,50, Monika Suska 5,39, Natalia Pawłowska 5,28, Weronika Wiśniewska 5,00, Amelia Śledź 4,94, Kamila Czajkowska 4,89, Julia Wolska 4,89.

Klasa VIII b Oliwia Gawarecka 5,44, Weronika Samoń 5,33, Laura Firlej 5,12, Karolina Struska 5,11, Iga Gawron 5,06, Julia Kruk 4,78.

Nasze przedszkole

Styczeń rozpoczął się dla przedszkolaków bardzo pracowicie. Zaraz po Nowym Roku dzieci zaczęły przygotowywać się do uroczystości z okazji Dnia Babci i Dziadka: uczyły się wierszyków, piosenek, tańców oraz układów choreograficznych. W grupie 5-latków były to Jasełka połączone z Dniem Babci i Dziadka. Takie spotkania zawsze wpływają na wzmocnienie więzi między wnukami i dziadkami, uczą szacunku do osób starszych jak również pogłębiają miłość w rodzinie. Babcie i dziadkowie są najmiłszą i najbardziej wyrozumiałą publicznością dla dzieci. Niestety, w związku z obostrzeniami również i w tym roku nie mogliśmy ich gościć w naszej placówce osobiście. Występy w każdej grupie zostały nagrane dzięki uprzejmości Dyrektora GDK w Markuszowie p. Sławomira Łowczaka, któremu jeszcze raz dziękujemy.

Karnawał to czas zabaw tanecznych. W naszej placówce w lutym został zorganizowany w obrębie każdej grupy Bal Karnawałowy. Dla przedszkolaków to dzień niezwykle często wyczekiwany przez wiele tygodni. Dzieci występowały w pięknych, stylowych strojach bohaterów bajek, wróżki, królowy, motylki, rycerzy, piratów, policjantów itp. Wszyscy świetnie się bawili pomimo chwilowego zmęczenia. Wspólne zabawy, tańce, konkursy i oczywiście nagrody zawsze uatrakcyjniają pobyt dziecka w przedszkolu. W marcu wyjątkowym dniem w naszym przedszkolu jest Dzień Dziewczynek. W tym szczególnym dniu wszyscy chłopcy w obrębie grup składali życzenia dziewczynkom i swoim paniom. Nie obyło się bez cukierków, drobnych upominków i kwiatów. Z dziewczęcych buź uśmiech nie schodził przez cały dzień, a chłopcy zachowywali się jak prawdziwi bohaterowie.

Topniejący śnieg to okazja do pożegnania zimy i powitania wiosny w związku z tym każda z grup wykorzystując wiosenny repertuar wyszła na spacer ulicami miejscowości. W tym dniu dzieci były ubrane na zielono.

W kwietniu obchodziliśmy Dzień Marchewki, Światowy Dzień Ziemi oraz Dzień Czekolady. Oprócz tego z kalendarza świąt nietypowych od stycznia do czerwca obchodziliśmy: Dzień Dinozaura, Dzień świętego Patryka, Dzień Wody, Dzień Flagi, Światowy Dzień Pszczół. Ciekawa scenografia i przebrania dostarczyły dzieciom wiele radości. Zdjęcia z tych uroczystości można zobaczyć na stronie internetowej naszego przedszkola.

W maju oraz czerwcu po raz pierwszy od dłuższego czasu mogliśmy zaprosić do przedszkola rodziców z okazji Dnia Mamy i Taty. Zaproszeni goście mieli okazję obejrzeć program artystyczny w wykonaniu swoich pociec, otrzymać upominki jak również wziąć udział w słodkim poczęstunku. W czerwcu w każdej grupie został zorganizowany Dzień Dziecka, któremu towarzyszyły zabawy, konkursy oraz oczywiście nagrody. 30 czerwca odbyła się uroczystość Zakończenia Edukacji Przedszkolnej 5-latków, podczas której dzieci prezentowały swoje umiejętności recytatorskie oraz wokalne. Po programie artystycznym Panią Dyrektora wręczyła dzieciom dyplomy i upominki. Rozstania z dziećmi zawsze dostarczają nam wiele wzruszeń i emocji.

Nauczyciel wychowania przedszkolnego **Anna Filipiak**

Regulamin Łowiska w Kaleniu „ŁOWISKO SPORTOWE NO KILL”

Łowisko czynne jest 6.00 – 22.00, także w weekendy, święta oraz inne dni wolne. Możliwość wjazdu bądź opuszczenia Łowiska odbywa się w godzinach 6:00–22:00, po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym z Gospodarzem Łowiska. **Nie wymagamy karty PZW.** Opłata zezwalająca na wędkowanie i prawo pobytu na Łowisku za wstęp w godzinach 6:00 – 22:00 dla 1 osoby wędkującej wynosi **50,00 zł.** Wyjazd z łowiska wiąże się z zakończeniem wędkowania i ewentualną ponowną opłatą. Wykupienie „Zezwolenia” uprawnia do wędkowania **na 1 stanowisku na 2 wędziska.** Dzieci i młodzież do lat 18 mogą przebywać na terenie Łowiska wyłącznie pod opieką osób pełnoletnich, które w pełni ponoszą za nich odpowiedzialność. Osoba zajmująca stanowisko ponosi również odpowiedzialność za osoby przebywające na danym stanowisku oraz za poinformowanie ich o panujących na łowisku regulaminach. **Łowimy wyłącznie na haczyki bezzadziornowe - ich brak grozi dożywotnim zakazem wjazdu na łowisko.** Zezwala się na wędkowanie wyłącznie **metodą szaławikową i gruntową.** **Spinningowanie, używanie jako przynęty żywej i martwej ryby, jest zabronione.** **Obowiązuje zakaz zabierania ryb.** Zabronione jest korzystanie z łódek zdalnie sterowanych oraz środków pływających typu łódź/ponton. Zajmowane stanowisko do wędkowania należy po sobie zostawić w czystości. Na terenie łowiska obowiązują zakazy: kąpieli, wjeżdżania samochodami na wszystkie groble, niszczenia przyrody (łamanie gałęzi na podpórki pod wędkę), spożywania alkoholu.

Gospodarz Łowiska Bartłomiej Zadura

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

17 grudnia 2021 r. Sejm przyjął ustawę o dodatku osłonowym. Jest to element rządowej Tarczy Antyinflacyjnej, który zniwelować ma rosnące ceny energii, gazu i żywności. Zadanie to realizowane jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Markuszowie. Dodatek osłonowy przysługuje osobie w gospodarstwie domowym jednoosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu, w rozumieniu ustawy o świadczeniach rodzinnych, nie przekracza kwoty **2100zł** oraz osobie w gospodarstwie domowym wieloosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza kwoty **1500 zł na osobę.** Przyjmuje się, że jedna osoba może wchodzić w skład tylko jednego gospodarstwa domowego. Dodatek osłonowy przyznawany jest również osobie/rodzinie, gdy wysokość jej przeciętnego miesięcznego dochodu przekracza powyższe kwoty. Otrzymują one różnicę między kwotą dodatku osłonowego, a kwotą, o którą został przekroczony przeciętny miesięczny dochód na zasadzie „złotówka za złotówkę”. W przypadku gdy wysokość dodatku osłonowego jest niższa niż 20 zł, świadczenie to nie przysługuje. **Wysokość dodatku:** 400 zł w skali roku dla gospodarstw domowych jednoosobowych, 600 zł dla 2-3 osobowych, 850 zł dla 4-5 osobowych, 1150 zł w dla 6 osobowych. W przypadku gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem lub paliwami węglowodnorodnymi, **zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków,** świadczenie jest podwyższone i dopłata wynosi: 500 zł w skali roku dla gospodarstw domowych jednoosobowych, 750 zł dla 2-3 osobowych, 1062,50 zł dla 4-5 osobowych, 1437,50 zł dla 6 osobowych. Do 30 czerwca br., w GOPS w Markuszowie, rozpatrzone 374 wnioski na łączną kwotę 272 959,71 zł. Osoby które jeszcze nie skorzystały z tej formy pomocy zapraszamy do kontaktu z pracownikami GOPS do 31 października br. Złożone po tym terminie pozostaną bez rozpatrzenia.

Kierownik GOPS Irena Opolska

Sesje Rady Gminy Markuszów

XXIV sesja Rady Gminy 27 stycznia 2022

Sesję rozpoczęło ślubowanie nowej radnej z Bobowisk Anny Pawłot, która weszła do rady zgłoszona przez KWW Leszka Łuczywka „Przyjazna i Aktywna Gmina”

Podczas sesji radni odrzucili uchwałę w sprawie zmiany opłaty za wywóz odpadów komunalnych, podjęli uchwałę zmieniającą wysokość i zasady rozliczania inkasa za pobór opłaty skarbowej, podnieśli ekwiwalent pieniężny za udział w akcji ratowniczej.

Na początku sesji padło pytanie dlaczego rada powtórnie będzie zajmowała się sprawą opłat za wywóz odpadów komunalnych. Sprawę wyjaśniła radna A. Filipiak - poinformowała o swojej pomyłce w głosowaniu, której nie zgłosiła na poprzedniej sesji.

Pani skarbnik K. Soldek przedstawiła sytuację finansową: Dołożyliśmy w zeszłym roku do wywozu odpadów 220000 zł. Dochody wyniosły 70115 zł, a wydatki 926525 zł. Upust z tytułu kompostowania będzie wynosił rocznie ok. 36000 zł i widać, że w tej sytuacji obecna kwota opłaty nie zapewni obsługi systemu. Dlatego wracamy do propozycji 27 zł ponieważ jest szansa, że przy tej stawce za wywóz, usługa się zbilansuje. Po dyskusji nastąpiło głosowanie, w którym odrzucono propozycję podwyżki opłaty, stosunkiem głosów 7:7 przy jednym wstrzymującym się.

Następnie jednogłośnie podjęto uchwałę o ustaleniu inkasa za pobór opłaty targowej na poziomie 21% w podziale na ilość zbierających. Zmianę uchwały w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego strażaka ratownika OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu też podjęto jednogłośnie.

XXV sesja Rady Gminy 28 lutego 2022 r.

Podczas sesji rada podjęła uchwały w sprawie: 1. Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-24. 2. zmiany wieloletniej prognozy finansowej. 3. zmian w budżecie gminy Markuszów na rok 2022. 4. uchwalenia planu pracy Komisji Rewizyjnej. 5. petycji dotyczącej podjęcia przez Radę Gminy Markuszów aktów prawa miejscowego mających na celu zakazanie stosowania szczepionek mRNA i przeciwdziałanie wprowadzonym obostrzeniom sanitarnym. 6. uchwalenia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na 2022 rok. 7. zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność gminy Markuszów (ul. Lubelska 32). 8. zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność gminy Markuszów (ul. Lubelska 37) 9. na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność gminy Markuszów (ul. Lubelska 47) 10. regulaminu dostarczania wody i odprowadzenia ścieków na terenie Gminy Markuszów. 11. wyznaczenia miejsc handlu rolników i ich domowników produktami rolnymi lub spożywczymi oraz regulaminu handlu.

XXVI sesji Rady Gminy 15 marca 2022 r.

Sesja zwołana na wniosek wójta w związku z koniecznością dokonania zmian w budżecie związanych z otrzymanymi środkami zewnętrznymi na remont drogi w Zabłociu.

Sesję rozpoczęła kolejna próba zbilansowania dochodów z tytułu kosztów wywozu odpadów komunalnych. Wójt przypomniał, że w projekcie budżecie uchwalonym przez radę stawka była przyjęta na poziomie 27 zł i „na papierze” ta stawka jest przyjęta, natomiast nie mamy dochodu w tej wysokości, bo nie poszła za tym uchwała zmieniająca stawki. Wójt podkreślił, że niepodjęcie tej zmiany wpływa na powiększanie się dziury w budżecie i będzie miało wpływ na inwestycje, których tak oczekują mieszkańcy. Ostatecznie rada po raz czwarty odrzuciła wniosek wójta. Stosunek głosów 7:7 (jeden wstrzymujący się).

Następnie rada zajęła się uchwałą w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2022. Wójt przestrzegł, że działanie większości rady polegające na niezapewnieniu bieżących dochodów skończy się brakiem pieniędzy na bieżące działania gminy.

Omówiono zmianę budżetu polegającą na wprowadzeniu dotacji od wojewody na remont drogi w Zabłociu oraz dotacji na pomoc psychologiczną w szkole.

Ponadto rada przyjęła uchwały w sprawie: 1. zmiany wieloletniej prognozy finansowej. 2. udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Puławskiemu na realizację zadania inwestycyjnego „Przebudowa drogi powiatowej nr 2203L Markuszów-Góry-Gutanów”. 3. udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Puławskiemu na realizację zadania inwestycyjnego „Przebudowa drogi powiatowej nr 2538L Kaleń-Bronice-Piotrowice” 4. udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Puławskiemu na realizację zadania inwestycyjnego „Przebudowa drogi powiatowej nr DP 2517L w Markuszowie”.

XXVII sesja Rady Gminy 28 marca 2022 r.

Została zwołana na wniosek radnych.

Na początku sesji radna Sylwia Dec-Nader złożyła wniosek o wykreślenie pkt. 12 dotyczącego dopłat do wody i ścieków, argumentując, to faktem „dżentelmeńskiej umowy z komisji, gdzie radni ustalili, że tematem zajmie się komisja na kolejnym posiedzeniu, tymczasem uchwała znalazła się w porządku obrad sesji wbrew tym uzgodnieniom. Wniosek radnej nie został przyjęty, punkt nie został wykreślony z porządku obrad.

Na wniosek Wójta wprowadzono do porządku obrad punkty:

1. Podjęcie uchwały w sprawie zmian w budżecie gminy na 2022r.
2. Podjęcie uchwały w sprawie upoważnienia Wójta Gminy Markuszów do dokonywania zmian w budżecie gminy na 2022 rok i Wieloletniej prognozie Finansowej w związku z zapewnieniem pomocy obywatelom Ukrainy w sytuacji konfliktu zbrojnego na terenie tego państwa.

Następnie rada wysłuchała informacji na temat utrzymania czystości na terenie Gminy Markuszów. Informacje te przedstawił pracownik urzędu Gminy Michał Woch, dotyczyła ona ilości odebranych odpadów w ubiegłym roku i z 2 miesięcy roku 2022. Ilość odebranych odpadów w 2021 roku: Papier 13680 kg Tworzywo sztuczne 72 780 kg Szkło 51 590 kg BIO łącznie 138 215 kg Leki 200 kg Popiół 105 500 kg Zmieszane 45 5280 kg Gabaryty 13 210 kg PSZOK: Opony 3370 kg Zmieszane budowlane 11700 kg Gruz 2130 kg Leki 90 kg Odpady elektryczne 1540 kg Gabaryty 10590 kg.

Rok 2022 styczeń-luty: Zmieszane 35 360 kg Tworzywa sztuczne 250 kg Popiół 27810 kg BIO 5520 kg Szkło 6620 kg Papier 580 kg. PSZOK: Leki 35 kg Zmieszane budowlane 1320 kg Gruz 2720 kg Gabaryty 1053 kg Elektryczne 790 kg

Osoby kompostujące - 922, co stanowi 247 gospodarstw. Łącznie w systemie jest 821 gospodarstw.

Wójt poinformował o akcji sprzątania w gminie i zaprosił do kontaktu z sołtysami oraz o rozpoczętym zamiataniu ulic w Markuszowie; zaprosił do współpracy w działaniu.

Następnie podjęto uchwałę w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2022 zmiany wynikają z dotacji otrzymanych przez gminę na pomoc dla uchodźców, na wypłatę dodatku osłonowego, stypendiów socjalnych i dotacji przedszkolnej, gmina otrzymała również potwierdzenie grantu na program cyfrowa gmina. Uchwałę podjęto jednogłośnie.

Kolejną uchwałą, rada upoważniła wójta do dokonywania zmian w budżecie gminy na 2022 rok oraz wieloletniej prognozie finansowej w związku z zapewnieniem pomocy obywatelom Ukrainy w sytuacji konfliktu zbrojnego na terenie tego Państwa. Uchwałę podjęto jednogłośnie.

Informacje na temat zaawansowania inwestycji związanych z rządowym programem Polski Ład przedstawił pracownik urzędu gminy Stefan Gajda.

Na drogi z pierwszego naboru programu został ogłoszony przetarg który dotyczy 18 odcinków dróg. Otwarcie ofert ma nastąpić 12 kwietnia. Ceny kosztorysowe wzrosły ok. 100 %.

Dokumentacja na pozostałe dwa wnioski jest na ukończeniu i po jej ukończeniu będzie można ogłosić przetargi na przebudowę placu targowego i ulic: Targowa, Łachy oraz na spinkę wodociągu w miejscowości Góry i Markuszów od Olszowca do Kalenia, połączenie wodociągu wzdłuż parkanu cmentarza i rozejście się w lewo do drogi na Olempin i do ulicy Krańcowej.

Do drugiego naboru Programu „Polski Ład” złożyliśmy dwa wnioski:

1. Na przebudowę dróg gminnych drugi etap 4 900 000 zł.
2. Modernizacja infrastruktury dotyczącej zaopatrzenia w wodę i odprowadzanie ścieków na terenie gminy Markuszów. Modernizacja stacji uzdatniania wody poprzez zwiększenie systemu filtracji, montaż instalacji fotowoltaicznej i agregaty prądotwórcze, wymiana wodomierzy na wodomierze zdalnego odczytu. Przetarg metodą „zaprojektuj i wybuduj” 4 500 000 zł.

Informacje Wójta na temat zaangażowania gminy w pomoc ludności cywilnej uciekającej przed agresją Rosji na Ukrainę przedstawili kierownicy jednostek:

Dyrektor Szkoły Podstawowej A.Mroczek – w szkole od początku działań zbrojnych na Ukrainie udzielana jest pomoc uchodźcom. 25 lutego do szkoły zaczęły się zgłaszać rodziny, które deklarowały gotowość zapisania dzieci do szkoły. Obecnie przyjęliśmy 8 uczniów z Ukrainy. Dla uczniów przyjętych do szkoły w Markuszowie zorganizowano pomoc edukacyjną, psychologiczno-edukacyjną, i materialną (podręczniki, zeszyty, przybory szkolne). Podjęto działania w celu zatrudnienia w szkole asystenta, który posługuje się językiem polskim i ukraińskim. Będzie mama jednej z uczennic z Ukrainy. 21 marca zostało wydane rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki, aby dostosować lekcje i egzaminy, aby uczniowie mogli się kształcić w naszym systemie oświaty. Dla rodziców uczniów ukraińskich zorganizowane zostały spotkania organizacyjne w obecności tłumacza, na których poinformowano o funkcjonowaniu naszej szkoły oraz rozwiązaniach edukacyjnych zgodnych z przepisami prawa. Obecnie wspólnie z nauczycielami wypracowujemy rozwiązania dla uczniów związane z klasyfikacją. Na terenie szkoły organizujemy zbiórki żywności i środków czystości, lekarstw, zbiórki pieniężne. Udzielamy pomocy w znalezieniu pracy i mieszkania dla matek uczniów z Ukrainy. Pracownicy szkoły codziennie przygotowują kanapki i przywożą je na MOP w Markuszowie. Wolontariusze szkolni uczestniczą we wszelkich działaniach wspierających uchodźców z Ukrainy. Analizowaliśmy potrzeby w związku ze zwiększeniem liczby godzin języka polskiego w szkole dla uczniów z Ukrainy.

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej I.Opolska przedstawiła informację o świadczeniach jednorazowych 300 zł dla uchodźców. Złożono zapotrzebowanie na środki i obecnie zbieramy wnioski od zainteresowanych. Na pytanie, czy GOPS instytucjonalnie jest zaangażowany w działalność na MOP Markuszów kierowniczka odpowiedziała, że nie oraz, że pracownicy GOPS są na MOP jako wolontariusze.

Dyrektor Domu Kultury S.Łowczak poinformował o organizacji zbiórki darów, zajęć dla dzieci, wyświetlaniu bajek w bibliotece po ukraińsku oraz udziale w wolontariacie poza czasem pracy. Zajęcia są finansowane ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Sekretarz Gminy Markuszów B.Tkaczyk-Żurawska - od początku wybuchu wojny na Ukrainie urząd gminy pracuje w podwyższonym stopniu gotowości, co w zasadzie oznacza, że pracujemy 24 godziny na dobę. W tej chwili głównie koncertujemy się na nadawaniu numerów pesel oraz na przyjmowaniu wniosku na świadczenie pieniężne na zakwaterowanie uchodźców z Ukrainy. Do tej pory wydane zostało 86 numerów pesel dla osób z Ukrainy. Przyjmujemy również interesantów z innych miejscowości.

Dyskusje wywołały zarzuty jednego z radnych w stosunku do wójta, że nie podjął działań w celu przyjmowania uchodźców w gminnych obiektach. Wójt odpowiedział, że obiekty gminne nie nadają się do przyjmowania ludzi, ze względu na brak węzłów sanitarnych. Gmina jest w kontakcie ze służbami wojewody i powiatu i jeżeli pojawi się taka konieczność, będzie stosowna reakcja gminy. Trzeba pamiętać, że adaptacja takich miejsc następuje z własnych środków gminy. Obecnie nie ma takiej potrzeby. Konkretnie sytuacje na MOP związane z potrzebą znalezienia pojedynczych noclegów są rozwiązywane na bieżąco co potwierdził obecny na sesji jeden z koordynatorów akcji na MOP Leszek Barwiński. Zwracając się do radnych Zawady i Stasiaka powiedział: „to wy sobie robicie na nieszczęściu politykę, a nie pan Łuczywek, ilekroć jest potrzeba znalezienia noclegu, on na głowie staje i noclegi załatwia”. L. Barwiński podziękował również pani sekretarz Bożenie Tkaczyk-Żurawskiej za pracę, jaką wykonuje dla MOP „czy zadzwonię o 2 czy o 4 w nocy ta współpraca jest”. Wójt przeczytał również pismo Zespołu „Grześć” z Puław, w którym kierownictwo zespołu wyjaśniło sytuację związaną z przekazaniem tortu na MOP Markuszów, a która to sytuacja stała się dla niektórych radnych pretekstem do ataków na wójta podczas poprzedniej sesji rady gminy. Padły wówczas słowa radnego Zawady, że wójt „zeżarł tort”. Wywiązała się polemika między przewodniczącym rady i radnym Zawadą a wójtem, po czym grupa radnych w ramach protestu przeciwko takiemu sposobowi prowadzenia sesji, opuściła obrady (K. Gawron, K. Gawron, S. Dec-Nader, S. Osuch, A. Pawłot). Na sali pozostało 9 radnych.

W kolejnym punkcie obrad wójt oraz pracownik gminy S. Gajda przedstawili stan dróg po zimie oraz planowane działania. Zwrócił on uwagę, że znacznie podrożał (1000 zł na tonie) asfalt na zimno używany do napraw.

Rada zajęła się następnie uchwałą w sprawie ustalenia wysokości dopłaty dla wybranych grup taryfowych odbiorców usług w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków na terenie Gminy Markuszów. Wójt wyjaśnił, że nie jest to jego projekt uchwały, ponieważ został wprowadzony przez przewodniczącego rady bez uzgodnienia. „Umówiliśmy się na komisji budżetowej miesiąc temu, że (...) mamy się spotkać na komisji budżetowej i porozmawiać, aby ustalić kolejne ruchy. Natomiast Pan Przewodniczący (...) wpisał go do porządku. Ja uważam, że w naszym stanie budżetu nie powinniśmy uchwalać dopłat do wody i ścieków.”

Odpowiadając na pytania radnych i wójta pani skarbnik przedstawiła sumy dopłat w ostatnich latach:

W 2019r. do wody i ścieków dopłacaliśmy 157 301,57zł, w 2020r. 16 334,89 zł, w 2021r. 77 736,43 zł. Ale trzeba doliczyć amortyzację i kredyty na inwestycje wtedy dochody ogółem za 3 lata wyniosły 1.406.45,41 zł, a wydatki 1.997.10,60 zł. Doliczając spłaty kredytów i amortyzację, w sumie dopłacamy 1.455.672,15zł. Koszty stale rosną, więc te kwoty będą jeszcze większe. Wójt powiedział, że należy zmienić tok myślenia, ponieważ grupy taryfowe zatwierdzone z dniem 1 lutego przez Wody Polskie, pokazują oczywiste koszty naszego systemu i one kształtują się na poziomie 3,75zł netto za 1m sześcienny wody i 8,83zł za 1m sześcienny ścieków. To są stawki, które pozwolą sfinansować system. Pozostaje problem, czy uchwalać ulgi, czy próbować zbilansować system. Oczekuje się od nas kolejnych inwestycji i remontów, a nie ma woli kilku radnych zabezpieczenia bieżących dochodów. Usługi powinny się bilansować. W głosowaniu 7 radnych przyjęło uchwałę o dopłatach, przy jednym głosie przeciw i 1 wstrzymującym się.

Na zakończenie sesji wójt przedstawił informację o swojej pracy i odpowiadał na zapytania radnych. Interpelacje i zapytania dotyczyły diet wiceprzewodniczących (brak dodatkowych kosztów), handlu na ul. Ogrodowej (wyłączona), odbioru śmieci i oświetlenia ulicznego, stanu dróg oraz zakupu systemu głosowania. Odpowiedzi zostały udzielone na bieżąco.

XXVIII sesja Rady Gminy 5 maja 2022 r.

Podczas sesji rada zmieniła budżet tak, aby można było rozstrzygnąć przetarg na wykonanie dróg w ramach programu Polski Ład oraz uchwaliła nowe stawki za odbiór odpadów. Ponadto zmieniono zasady udzielania i rozmiaru zniżek tygodniowego, obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycielom, którym powierzono stanowisko kierownicze oraz w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli, obowiązujących w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych.

Po dyskusji stosunkiem głosów 8:7 rada odrzuciła projekt uchwały w sprawie uchylenia uchwały dotyczącej ustalenia wysokości dopłaty dla wybranych grup taryfowych odbiorców usług w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków na terenie Gminy Markuszów. Wójt powtórzył argumenty z poprzedniej sesji dotyczące zabezpieczenia dochodów budżetu na bieżącą działalność gminy.

Kolejną uchwałą, którą tym razem podjęto, była zmiana stawki za odbiór odpadów komunalnych. Długą dyskusję, w której powtarzano argumenty z poprzednich sesji zakończyła wypowiedź p. skarbnik, która podkreśliła, że te stawki, które zostały przyjęte są tylko „pewnym wyznacznikiem, bo na rzeczywiste koszty funkcjonowania systemu odpadów wpływa przede wszystkim ilość tych odpadów i to, co w tych odpadach jest oddawane. System nie bilansował się chociażby z tego powodu, że jest bardzo dużo odpadów, które są drogim w odbiorze (śmieci niesegregowane, popiół)”. Skarbnik podkreśliła, że gmina nie może wykorzystywać pieniędzy z tytułu wpłat na odpady na inne cele. „To jest niemożliwe, ponieważ każdego roku sporządzane jest szczegółowe sprawozdanie. Jest w nim zapisane ile wpłynęło pieniędzy od mieszkańców, ile i na co zostały wydane i czy zostały pieniądze na koncie. Jeżeli pieniądze zostałyby na koncie, co u nas się nie zdarzyło, to gmina ma obowiązek wykazać, że pieniądze zostaną wydane na wywóz śmieci. Rok po roku te pieniądze muszą być wydawane na wywóz odpadów i gospodarke odpadami i na nic innego”. Podczas głosowania grupa radnych, nie wzięła w nim udziału (K. Dąbrowska, A. Stasiak, P. Zawada, L. Woch, K. Buczkowski, S. Opolski), uchwała została zatem przyjęta 7 głosami przy 1 przeciwnym (S. Murawski). Stawka opłaty 27 zł/osobę będzie obowiązywała od 1 lipca 2022.

Następnymi uchwałami podjętymi przez radę była zmiana wieloletniej prognozy finansowej oraz zmiany w budżecie gminy na rok 2022. Zmiany były związane z koniecznością zabezpieczenia środków pozwalających na rozstrzygnięcie przetargu na budowę dróg w ramach pierwszego naboru programu Polski Ład. W związku ze wzrostami cen wykonawstwa w stosunku do cen pierwotnie zakładanych w roku 2021, należy dołożyć ok. 2 mln zł. Zmiany omówiła skarbnik. Część środków na drogi została przesunięta z zadania modernizacja placu targowego. Skarbnik wyjaśniła, że zadanie dotyczące targowiska zostaje nadal w wieloletniej prognozie finansowej, ale ze świadomością, że jeżeli wyjdzie w przetargu kwota większa niż zapisana w WPF, to nie będzie na nią zabezpieczenia. Potwierdził to wójt mówiąc: „w tym momencie zabezpieczamy wykonanie jednego zadania (budowa dróg) (...), między innymi z zadania przebudowa placu targowego (...) i druga część jest z tych środków, które wpłynęły z ministerstwa na wykonanie modernizacji wodociągów i wprowadzamy je tylko po to, by w tym momencie nie zaciągać kredytu i nie płacić odsetek. Mamy jednak świadomość, że te środki będzie trzeba zwrócić do budżetu i zaciągnąć kredyt. Teraz go nie zaciągamy, ze względu na to, że byłoby to naruszenie zasady gospodarności. Inwestycje będą wykonywane wtedy, gdy będą na nie fizycznie pieniądze”.

XXIX sesja Rady Gminy 28 czerwca 2022 r.

Na początku sesji wójt odpowiadał na pytania dotyczące remontów bieżących dróg, oświetlenia ulicznego, zakupu systemu nagłaśniającego na sesje oraz usuwania awarii wodociągowych. Następnie rada podjęła uchwały w sprawie: 1. zatwierdzenia sprawozdania SP ZOZ. 2. przyjęcia sprawozdania z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Markuszów za 2021 r. 3. zmiany uchwały w sprawie zasad udzielania i rozmiaru zniżek tygodniowego, obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycielom, którym powierzono stanowisko kierownicze oraz w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli, obowiązujących w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Markuszów. 4. zmiany uchwały w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na 2022 r. 5. zmiany wieloletniej prognozy finansowej. 6. zmian w budżecie gminy na 2022.

Następnie rada zajęła się uzupełnieniem składów komisji w związku z wnioskiem radnej Anny Pawłot zgłaszającej chęć pracy w komisji rewizyjnej i komisji budżetu. W głosowaniu rada 14 głosami powołała radną A. Pawłot do komisji rewizyjnej, natomiast stosunkiem głosów 8:6 odrzuciła uchwałę w sprawie zwiększenia ilości członków komisji budżetu i finansów, a tym samym odrzuciła kandydaturę nowej radnej do tej komisji (radna Pawłot nie brała udziału w tych głosowaniach). Po tym głosowaniu przewodniczący rady wyjaśniał dylację tego skład komisji budżetowej nie został powiększony: „chodzi o kworum, a komisje są i tak wspólne, wszystkie komisje będą zwoływane razem, głosujemy wspólnie więc radna Pawłot nic nie traci. A w sytuacji gdy jest mniej radnych łatwiej zebrać kworum a i tak 14 radnych spotyka się i głosuje wspólnie”. Na to odpowiedział wójt: „pokretnie jest to tłumaczenie (...), że zwiększenie o jedną osobę komisji, która i tak ma 12 osób, będzie miało wpływ na kworum? Po prostu trzeba przychodzić na komisję, jak jest zwołana. Rozumiem, że gdyby ta radna była po państwa stronie, to ta komisja byłaby zapewne powiększona i to jest przykre.”.

Na zakończenie sesji wójt złożył informację o pracy między sesjami, a w ramach wolnych wniosków odbyła się dyskusja na temat ogłoszenia przetargu na modernizację targowiska oraz sposobów finansowania festynów organizowanych z udziałem środków pochodzących z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Karate Kyokushin

Od marca, w Szkole Podstawowej w Markuszowie, działa sekcja Lubelskiego Klubu Karate Kyokushin. Wszystko dzięki uprzejmości i możliwości jaką dali: wójt Leszek Łuczywek i Dyrekcja Szkoły Podstawowej w Markuszowie.

Dzieci i młodzież aktywnie spędzają czas na obiektach szkolnych podnosząc swoje umiejętności motoryki ogólnej oraz poznają tajniki sztuki walki, jaką jest Karate Kyokushin. Jest to najtwardsza odmiana karate i charakteryzuje się zauważalną dyscypliną, jak i dużymi umiejętnościami, które młodzi adepci przyswajają już od pierwszego treningu. Znakomitą weryfikacją pierwszych miesięcy treningów był egzamin przeprowadzony na początku czerwca, gdzie wszyscy uczestnicy otrzymali nowe stopnie i pasy na znak poczynionych efektów. Kolejna możliwość pokazania swoich umiejętności będzie już w zimowej sesji egzaminacyjnej, do której przygotowania zaczną się już od września! Nie zaczęliście z nami od marca? Dołączcie wraz z początkiem nowego roku szkolnego! Zapraszamy wszystkich chętnych do pojawienia się na sali gimnastycznej. Pamiętajcie! Czarny pas to biały, który się nigdy nie poddał!

Michał Soltys

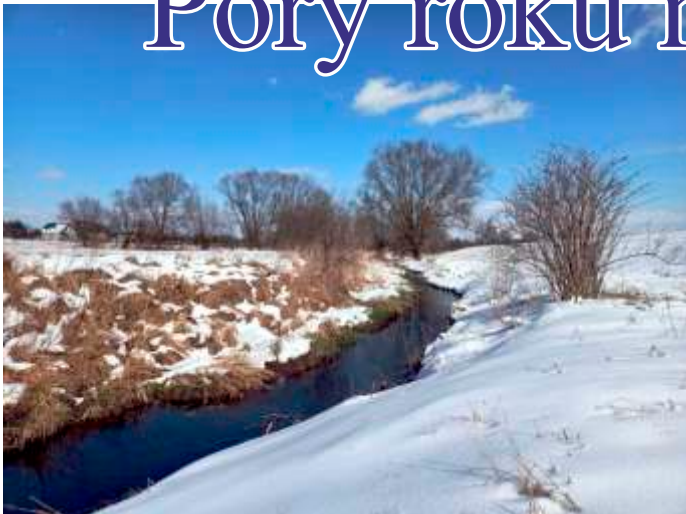
Instruktor Lubelskiego Klubu Karate Kyokushin

Wydawca: Gmina Markuszów

Adres Redakcji i Wydawcy: ul. Sobieskiego 1, 24-173 Markuszów

Redaktor naczelny: Leszek Łuczywek Druk Intergraf

Pory roku na Łanach...

Fot. Tomasz Tomaszewski

Zakończenie roku szkolnego 2021/22

Zakończenie klas VIII w roku szk. 2021/22

Fot. Kacper Gugala

Nasi strażacy

Fot. arch. OSP KSRG Markuszów

Z lotu ptaka...

Pierwszy Turniej o Puchar Wójta w Koszykówce

Fot. Grzegorz Frąc

Fot. Kacper Gugala

Ceremonia poświęcenia odbudowanego muru i pamiątkowej tablicy na cmentarzu żydowskim w Markuszowie

Fot. Sławomir Łowczak